

AGENDA

of the General Body Meeting of
NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION
to be held at 12.00 noon on **SUNDAY, the
5th November, 2023 at**

**INDRAPRASTHA NEW ARTS, COMMERCE
& SCIENCE COLLEGE,
BATCHELOR ROAD, WARDHA**

Agenda of the General Body Meeting of Nagpur University Teachers' Association to be held at 12.00 noon on Sunday, 5th November, 2023 at Indraprastha New Arts, Commerce & Science College, Batchelor Road, Wardha is as follows :-

ITEM NO. 869 : CONFIRMATION OF MINUTES :

TO CONFIRM the Minutes of the General Body Meeting of Nagpur University Teachers' Association held at 12.00 noon on **SUNDAY, the 7th May, 2023 at Jawaharlal Nehru Arts, Commerce & Science College, Wadi, Nagpur.**

Notes :- (1) Copy of the minutes was Circulated on pages 77 to 82 of 2023 NUTA Bulletin. (2) Corrections, if any, were invited in the copy of the Minutes of the General Body Meeting of Nagpur University Teachers' Association held at 12.00 noon on SUNDAY, the 7th May, 2023 vide No. CIM/52 Dated 1st June, 2023 published on page 81 of 2023 NUTA Bulletin. No correction is received.

ITEM NO. 870 : APPROVAL TO THE AUDITED STATEMENTS :

TO CONSIDER and TO APPROVE the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the year ended on 31st March, 2023.

Notes : (i) The copy of the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the said Financial year is circulated on page 138 & 139 of 2023 NUTA Bulletin. (ii) The Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account will be placed before the General Body by Dr. Dilip Hande, Treasurer, on behalf of the Executive Committee. (iii) If any honourable member has a query, regarding the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account, he should make it, within a week from the date of posting of this Bulletin, to Dr. Dilip V. Hande, Treasurer, NUTA, 43, Maharshi Colony, Post - VMV Amravati - 444604 (M. S.) specifying the exact point on which he seeks information/ clarification. A copy of the query also be sent to Prof. P.B. Raghuvanshi, President NUTA, Buty Plot, Near Mahajan wadi, Rajapeth, Amravati 444 601 .

ITEM NO. 871 : STATEMENT ON FIXED SECURITIES POSITION :

TO NOTE the Statement no. 34 showing the position of the Fixed Securities of the Association as on 31st March, 2023.

Note : (i) Statement no. 34 regarding the fixed securities of the Association as on 31st March, 2023 is circulated on page 140 of 2023 NUTA Bulletin. (ii) The Statement showing the position of the Fixed

Securities of the Association as on 31st March, 2023, will be placed before the General Body by Dr. Dilip V. Hande, Treasurer, on behalf of the Executive Committee.

ITEM NO. 872 : APPOINTMENT OF THE AUDITORS :

TO CONSIDER AND TO APPROVE the following resolution for the appointment of Auditors for the Financial year ending on 31st March, 2024 namely :-

"C.R.Sagdeo & Co. Chartered Accountant "Prabha Niwas" Nagpur be appointed as auditor for the Financial year ending on the 31st March 2024"

Notes : (i) As per Article VII of the Constitution of NUTA the "General Body shall appoint auditors annually in the Annual Meeting of the Association." (ii) The Executive Committee resolved to recommend the above resolution, (Vide item No. 36 of 2023) which is now placed before the General Body for its approval. (iii) Dr. Dilip Hande Treasurer, on behalf of the Executive Committee, will move the resolution.

NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION MEETING NOTICE : 2 Date : 15.10.2023

From :
Dr. Nitin C. Kongre
Secretary, NUTA
Plot No. 144, Gayatri Nagar,
Behind IT Park, Nagpur-440022

To,
All the members
of the Nagpur University Teachers' Association

Dear members,

I have the honour to inform you that in exercise of the powers conferred on it by Article VIII of the Constitution of NUTA, the Executive Committee has decided to have the meeting of General Body at **12.00 Noon** on the date and at the place mentioned below.

2. Agenda of the General Body meeting is printed in this NUTA Bulletin. If you propose to suggest any amendments to any of the proposals/Resolutions included in the Agenda, you may send it to me within a period of one week from the date of the posting of this Bulletin. It will not be possible for the amendments received after the due date to be included in the additional agenda. Please send one copy of your amendment to Prof. P.B. Raghuvanshi, President NUTA, Buty Plot, Near Mahajan wadi, Rajapeth, Amravati 444 601

3. Rules for proposing amendments to the proposals/resolutions are printed on page 97 of 1977 NUTA Bulletin. You are requested to kindly make it convenient to attend the meeting.

Yours faithfully
Sd/- Dr. Nitin C. Kongre,
Secretary, NUTA.

**Date and Place of the
meeting**

**at 12.00 Noon on, Sunday, the
5th November, 2023 at**

**INDRAPRASTHA NEW ARTS, COMMERCE
& SCIENCE COLLEGE,
BATCHELOR ROAD, WARDHA**

ITEM NO. 873 :
SUBMISSION OF STATEMENTS OF
AUDITED ACCOUNTS

TO NOTE the submission of statements of Audited Accounts of Nagpur University Teachers' Association for the year ending on 31st March, 2022 to The Deputy Charity Commissioner Nagpur region, Nagpur by The Secretary NUTA, DR.NITIN KONGRE vide Acknowledgement No. NGP/125959/TA/23 Date : 25.09.2023.

Notes : (1) Copy of the Acknowledgement No. NGP/125959/TA/23 Date : 25.09.2023 regarding Submission of Audited Accounts for the year ending on 31st March, 2023 is circulated on page 142 of 2023 NUTA Bulletin.

(2) Statement of Audited Accounts of Nagpur University Teachers' Association for the year ending on 31st March, 2023 was approved by the Executive Committee in its meeting held on 1st October, 2023 vide item no. 39.

विषय क्रमांक ८७४ :

प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण, अध्यक्ष, सुटा यांचे
दिनांक ५ सप्टेंबर २०२३ रोजीचे पत्र

प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण, अध्यक्ष, शिवाजी विद्यापीठ शिक्षक संघ (सुटा) यांनी दिनांक ५ सप्टेंबर २०२३ रोजी लिहिलेल्या पत्राच्या संदर्भात कार्यकारी मंडळाच्या वतीने प्रा.डॉ.रविंद्र मुंद्रे हे पुढील प्रस्ताव मांडतील :-

‘सुटा’चे अध्यक्ष प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण यांचे दिनांक ५ सप्टेंबर २०२३ रोजीचे पत्र विचारात घेण्यात आले. “या विशेषांकाचा उपयोग एम्फुक्टोच्या सर्व घटक संघटनांना प्रशिक्षित कार्यकर्ते तयार करण्यासाठी होईल याची मला खात्री आहे. वेतन आयोगाच्या संघर्ष विशेषांकातील सहपत्रे व मा.उच्च व सर्वोच्च

न्यायालयाचे निर्णय दीर्घकाळ या क्षेत्रामध्ये काम करणाऱ्या प्रत्येकाला उपयुक्त ठरतील.” हे जे मत त्यांनी या पत्रात व्यक्त केले त्याबद्दल हे सभागृह मनापासून समाधान व्यक्त करित आहे. नुटाच्या कार्यकारी मंडळाने दिनांक २८ मे २०१७ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये विषय क्रमांक ४३ (३) अन्वये याबाबत विचार करून निर्णय घेतला होता. पुढे दिनांक १५ सप्टेंबर २०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत विषय क्रमांक ३९ अन्वये याबाबतचे तपशील निश्चित करून रविवार, दिनांक २४ नोव्हेंबर २०१९ रोजीच्या नुटाच्या आमसभेत या विशेषांक मालिकेतील सन २०१९ चा १४ वा अंक प्रकाशित करावा असा निर्णय घेतला होता त्यातुन या विशेषांक मालिकेचे काम सुरू झाले.

डॉ.चव्हाण यांनी त्यांच्या पत्रामध्ये व्यक्त केलेल्या “दिनांक २४ एप्रिल १९६२ मध्ये स्थापन झालेला अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघ (AIFUCTO) व दिनांक २ एप्रिल १९७५ मध्ये स्थापन झालेला महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ (MFUCTO) या दोन संघटनांनी खऱ्या अर्थाने देश व राज्य पातळीवर संघर्ष करण्यासाठी प्राध्यापकांना एकत्र करून रस्त्यावरची लढाई व न्यायालयीन लढाईच्या माध्यमातून न्याय मिळवून दिला. अर्थातच विद्यापीठ पातळीवर कार्यरत असणाऱ्या संघटनांचा या संघर्षामध्ये मोलाचा वाटा होता व आहे.” या मताची उचित दखल घेतली जावी असे या सभेला वाटते. खुद्द प्रा.वी.टी.देशमुख यांनी स्वतः प्रस्तावनेमध्ये “दुसरे महत्त्वाचे वैगुण्य सुद्धा मला नमूद केले पाहिजे. अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघ व महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ या स्तरावर झालेल्या घडामोडींशी संबंधित असलेल्या कागदपत्रांचा आधार घेऊन ही लेखमाला तयार करण्यात आलेली आहे. या संदर्भात महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या सर्व घटक संघटनांनी आपापल्या स्तरावर बरीच मेहनत केलेली असली तरी घटक संघटनांच्या घडामोडींबाबत फक्त नुटा संघटनेच्या पातळीवरीलच कागदपत्रे माझ्या दफ्तरी उपलब्ध असल्यामुळे इतर घटक संघटनांच्या क्षेत्रीय पातळीवरील महत्त्वाच्या एखाद्या घडामोडीची नोंद झालेली नाही असे वाचकांना वाटणे स्वाभाविक आहे आणि त्यामुळे त्या त्या घटक संघटनांच्या स्तरावरील घडामोडींच्या तपशीलवार माहितीची भर घालण्यास मोठा वाव आहे. त्या त्या घटक संघटनांच्या स्तरावरील

SCHEDULE VIII (VIDE RULE 17 /1) :- TRUST REG. NO. F-1564					
NAME OF THE PUBLIC TRUST : THE NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION, NAGPUR					
Place : Nagpur -- Taluka : Nagpur -- District : Nagpur					
Statement of Income Liabile to contribution for the year ending on : 31st March, 2023					
BALANCE SHEET AS AT : 31ST MARCH 2023					
FUNDS & LIABILITIES	Amount Rs.	Amount Rs.	PROPERTY & ASSETS	Amount RS.	Amount RS.
1 TRUST FUND OR CORPUS			I FIXED ASSETS (Sch.B)	61,368.05	45,592.00
Life membership fee			Less : Depreciation	15,775.33	
Balance as per Last B/S ...	1,48,27,742.33		II INVESTMENTS (Sch.C)		5,83,41,494.00
Adjustment during the year ...	17,53,503.00	1,65,81,245.33	III LOANS & ADVANCES		
II OTHER EARMARKED FUND			Other Loans		
Depreciation Fund			B) Advances (Sch.D)		
Sinking Fund			To trustess		
Reserve Fund		1,14,950.00	To employees		
Any other Fund (Schedule 'A')		3,16,19,497.75	To contractors		
III LOANS Secured or unsecured			To lawyers		
From Trustees			To Other TDS		12,50,020.00
From Others			IV INCOME OUTSTANDING		
IV LIABILITIES			House Rent		
For expenses Audit fees payable		16,520.00	Land Rent		
For advances			Interest		
For rent/ other deposits			Other Income		
For Sundry credit balances ...			V CASH AND BANK BALANCES		
V INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT			(a) Cash in hand		
Balance as per Last B/S	1,21,05,751.00		(b) Bank Balance (Sch.E)		26,58,966.70
Add : appropriation if any					
Add/less : surplus/ deficit	18,58,108.62	1,39,63,859.62			
as per I/E Account					
TOTAL RS.		6,22,96,072.70	TOTAL RS.		6,22,96,072.70
Above Balance sheet to the best of my belief contains a true account of the Funds and Liabilities and Assets of the trust					
Trustee:			As per Our report of even date		
S/d. D. V. Hande			For C.R.SAGDEO & CO		
Trust Address : The Nagpur University Teachers Association			Chartered Accountants		
			FRN 108959W		
			Sd/- C.A. Sameer S. Wazalwar (Partner)		
			Membership No. : 139162		
			UDIN : 23139162BGWXOZ2625		

नेत्यांना व कार्यकर्त्यांना ही पोकळी भरून काढण्यासाठी मेहनत करावी लागेल हे उघड आहे.” असे मत व्यक्त केलेले आहे. (181/2019)

त्या त्या काळातील सक्रीय शिक्षक एवढाना निवृत्त झालेले आहेत किंवा होत आहेत. काळ जसजसा जाईल तसतसा इतिहास पुसट होत जाईल. हे लक्षात घेता महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या घटक संघटनांनी त्यांच्या त्यांच्या स्तरावर उपलब्ध असलेली कागदपत्रे, सहपत्रे तसेच घटनाक्रमाचे तपशील नोंदबद्ध करण्यासाठी विशेष यंत्रणा उभारून हे काम हाती घ्यावे अशी विनंती हे सभागृह महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या घटक संघटनांना करित आहे.

प्रा.डॉ.चव्हाण यांनी त्यांच्या पत्रामध्ये व्यक्त केलेल्या “अपवाद वगळता बहुतांश संघटनांमध्ये प्रशिक्षित नेते व कार्यकर्त्यांचा अभाव आहे. प्राध्यापक संघटनेत काम करताना, आनुषंगिक कायदे, मा.उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्णय, शासन आदेश व नियमांचा सखोल व तर्कशुद्ध अभ्यास अपरिहार्य आहे.” या मताशी कोणीही सहमत होईल. (i) संघटनात्मक जीवनाला चाटून जाणाऱ्या भारतीय संविधानातील किमान तरतुदी (ii) विद्यापीठ कायद्यातील महत्त्वपूर्ण तरतुदी (iii) विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणातील कामकाजाचे नियमन करणारे नियम, परिनियम (iv) व्यावसायिक जीवनाचे नियमन करणारे शासननिर्णय व विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे तसेच विद्यापीठाचे निर्णय व नियम (v) मा.उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाला भारतीय संविधानाने “Courts of Record” चा दर्जा दिलेला आहे याचा निश्चित अर्थ काय? याबाबत जागरूक असणे ही किमान साधनसामुग्री संघटनेत काम करणाऱ्या प्रत्येक नेत्याच्या व कार्यकर्त्यांच्या सतत हाताशी असली पाहिजे. यासाठी नियोजनपूर्वक काम करणे आवश्यक आहे, असे या सभेला वाटते.

नोट : प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण, अध्यक्ष, शिवाजी विद्यापीठ शिक्षक संघ (सुटा) यांनी आदरणीय प्रा.वी.टी.देशमुख सर, माजी विधानपरिषद सदस्य व माजी अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ यांना दिलेले पत्र सन २०२३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १५२ वर प्रसृत केलेले आहे.

विषय क्रमांक ८७५ :

बाह्य यंत्रणेकडून कामे करून घेण्यासाठी सेवापुरवठादार संस्थेचे/एजन्सीचे पॅनल नियुक्ती करण्यासाठी शासन निर्णय

“बाह्य यंत्रणेकडून कामे करून घेण्यासाठी सेवापुरवठादार संस्थेचे/एजन्सीचे पॅनल नियुक्ती करण्यासाठी शासन मान्यता देणेबाबत” या विषयावरील महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभागाने दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२३ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयाची नोंद घेणे.

नोट : बाह्य यंत्रणेकडून कामे करून घेण्यासाठी सेवापुरवठादार संस्थेचे/एजन्सीचे पॅनल नियुक्ती करण्यासाठी शासन मान्यता देणेबाबतचा महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभागाने दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२३ रोजी निर्गमित केलेला शासन निर्णय सन २०२३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १४१ वर प्रसृत केलेला आहे.

विषय क्रमांक ८७६ :

राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सर्व माध्यमांच्या शाळांसाठी ‘दत्तक शाळा योजना’ राबविणे

“राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सर्व माध्यमांच्या शाळांसाठी ‘दत्तक शाळा योजना’ राबविणेबाबत” या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाने दिनांक १८ सप्टेंबर, २०२३ रोजी काढलेल्या शासननिर्णयाची (क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.४४/एसडी-६) नोंद घेणे.

नोट : राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सर्व माध्यमांच्या शाळांसाठी ‘दत्तक शाळा योजना’ राबविणेबाबत” या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाने दिनांक १८ सप्टेंबर, २०२३ रोजी काढलेला शासननिर्णय सन २०२३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १४४ वर प्रसृत केलेला आहे.

SCHEDULE IX (VIDE RULE 17 /1) :- TRUST REG. NO. F-1564

NAME OF THE PUBLIC TRUST : THE NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION, NAGPUR

Place : Nagpur * Taluka : Nagpur * : District Nagpur

INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNTS FOR THE YEAR ENDING ON 31st MARCH 2023

EXPENDITURE	Amount Rs.	INCOME	Amount Rs.
To Expenditure in respect of Properties		By House Rent	
Rate, taxes, cesses	---	By Agriculture Income	
Repairs and maintenance	---	By Hospital Receipt	
Building Maintenance	---	By land Rent Accrued/Realised	
Insurance	---	By Interest	
Depreciation	15,775.33	On MIDS ...	7,69,845.00
Other expenses (Sch 'F')		On Fixed Deposit	21,11,392.00
To Establishment expenses	2,88,540.00	On Bank account	82,352.00
To Remuneration to trustees (in the case of a math) to the head of the math including his house hold expenditure, if any	---	On IT Refund	---
To Contribution and fees	---	By Profit on Sale of Mutual Fund	1,38,631.95
To Printing and Stationery	55,118.00	By Donation in cash or Kind	---
To amount Written off		By Grants	---
(a) Bad debts	---	By Income from other sources	---
(b) Loan Scholarships	---	By Subscription & Membership	---
(c) Irrecoverable rents... ..	---	By Profit on sale of Investment	---
TDS Receivable/Income Tax Paid of Earlier years	---	By Transfers from Reserve	---
(d) Other items... ..	---	Deficite carried over to Balance Sheet... ..	---
To Miscellaneous Expenses	---	TOTAL RS.	31,02,220.95
To Depreciation	---		
To Amount transferred to Reserve or Specific Funds	---		
To Loss on Sale of Investment	---		
To Golden Jubilee Prog. Exp. Ac	---		
To Donation	---		
To Expenditure on objects of the trust			
(a) Religious	---		
(b) Educational (NUTA Bulletin)	8,84,679.00		
Bulletin Postages Exp. ...	8,84,679.00		
(c) Medical Relief	---		
(d) Relief of Poverty	---		
(e) Other Charitable objects	---		
Surplus Carried over to B/S	18,58,108.62		
TOTAL RS.	31,02,220.95		

Trustee/ **As per Our report of even date**
 Sd/- D. V. Hande For C.R.SAGDEO & CO
 Trust Address : Chartered Accountants
 The Nagpur University Teachers Association FRN 108959W
 Date : 07.09.2023 sd/ **C.A. Sameer S. Wazalwar (Partner)**
 Place : Nagpur Membership No. 139162
 UDIN : 23139162BGWZOZ2625

विषय क्रमांक ८७७ :

**जिल्हाधिकारी जळगाव यांनी काढलेली
विक्षिप्त अधिसूचना**

महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल व वन विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या जिल्हाधिकारी जळगाव यांनी घटनाबाह्य पद्धतीने तहसिलदारांची कंत्राटी नेमणूक करण्याविषयी काढलेल्या दिनांक २७ सप्टेंबर २०२३ रोजीच्या विक्षिप्त अधिसूचनेची (क्र.लवाद/कावि/१४३/२०२३) नोंद घेणे.

नोट : महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल व वन विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या जिल्हाधिकारी जळगाव यांनी घटनाबाह्य पद्धतीने तहसिलदारांची कंत्राटी नेमणूक करण्याविषयी काढलेली दिनांक २७ सप्टेंबर २०२३ रोजीची अधिसूचना सन २०२३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १५७ वर प्रसृत केलेली आहे.

**नुटाच्या आमसभेच्या वेळी करावयाच्या
व्यवस्थेसंबंधी सूचना**

आमसभा ठरलेल्या वेळी म्हणजे बरोबर दुपारी १२.०० वाजता सुरु होत असते, हे लक्षात ठेऊनच एकूण व्यवस्था असावी.

सभा सुरु होण्याच्या पूर्वीच्या एक तासात सर्व सदस्य आपापल्या सोबत आणलेल्या जेवणाच्या डब्यांचा एकमेकासोबत आस्वाद घेत असतांना त्यांच्या बसण्यासाठी बगीच्यात, झाडाखाली, सावलीत किंवा उन असल्यास खोल्यातून स्वच्छतायुक्त व्यवस्था व सोबत पिण्याच्या पाण्याची निट व्यवस्था ही आमसभेच्या आयोजकांनी करावी एवढीच याबाबत अपेक्षा असते.

- डॉ.नितीन कोंगरे, सचिव, नुटा

**RULES FOR PROPOSING
AMENDMENTS**

(Reproduced from page 97 of 1977 NUTA Bulletin)

1. Any proposal before the meeting may be amended

(a) by leaving out a word or words or

(b) by leaving out a word or words in order to add or insert a word or words or

(c) by adding or inserting a word or words.

2. An amendment to be in order shall :

(a) not constitute a direct negative to the original resolution :

(b) be relevant to and within the scope of the resolution to which it is moved.

Dr.Nitin C. Kongre
Secretary, NUTA

**STATEMENT REGARDING THE FIXED SECURITIES OF THE ASSOCIATION
AS ON 31ST MARCH, 2023.**

STATEMENT NO. 34

A) LIFE MEMBERS

1. No. Of Members as on the day of Constitution amendment (9th May, 1976 i.e. to put membership fee in fixed deposits.) ... 214
2. Total No. of Members as on the Date (9th Oct. 1988) of increasing the L.M.fees from Rs. 151 to 501) 2846
3. No. of Members from 9th May 1976 to 9th Oct. 1988 (2-1) = (2846-214) =... 2632
4. Total No. of Members as on the date (30th April 1991) of increasing the L.M. fees (from Rs. 501 to 2001) 3279
5. No. of Members from 9th Oct. 1988 to 30th April 1991 (4-2)=(3279-2846)= ... 433
6. Total No. of members as on the date (31st December 2000) of increasing the L.M.fees from (Rs. 2001 to 4001) ... 4723
7. No. of Members from 30 April, 1991 to 31st March, 2002 (6-4) = (4723-3279) = ...1444
8. Total No. of members as on the date (30 th September 2006) of increasing the L.M.fees from (Rs. 4001 to 10001) ... 5195
9. No. of Members from 1st January, 2001 to 31st March, 2008 (9-6) = (5195-4723) = ...472
10. Total No. of members as on 31st March 2023... 6260
11. No. of members from 1st October 2006 to 31st March 2023... (10-8) (6260 - 5195) = 1065

**B) TEACHERS WHO MADE PART
PAYMENT OF L.M.FEES**

- a) No. of Teachers who have paid 3001/3000...00
- b) No. of Teachers who have paid 4001/4000...00
- c) No. of Teachers who have paid 5001/5000...115
- d) No. of Teachers who have paid 10000/10,001...00

**C) AMOUNT OF L.M. FEES
RECEIVED....Rupees**

13. Amount Received from Members mentioned at Sr.No.1 above Rs. 00-00
14. Amount Received from members at Sr.No.3 above (2632 x 151) ... 3,97,432-00
15. Amount Received from members mentioned at Sr.No.5 above (433 x 501) ... 2,16,933-00
16. Amount Received from members mentioned at Sr. No.7 above. (1444 x 2001) 28,89,444.00
17. Amount Received from members mentioned at Sr. No.9 above (472 x 4001) ... 18,88,472.00
18. Amount Received from members mentioned at Sr.No.11 above (1065 x 10001) ... 1,06,51,065.00
19. Amount Received from members mentioned at Sr.No.12 above ... 5,75,115.00

20. Total amount of L.M.Fund received from all the members mentioned at Sr.No. 14 +15+16+17+18+19 above. and hence expected to have been invested in fixed Securities 1,66,18,461.00

D) TOTAL AMOUNT IN FIXED SECURITIES.

21. Total amount invested in fixed securities (Details as per Appendix B) (1,66,00,000) = 1,66,00,000.00
22. Total Balance in life membership Ac.(A/c.20127044843) .. 76,344.17
23. Total amount in fixed Securities and cash in the Bank (21+22)... ...1,66,76,344.17
24. Amount of cheques under Realisation since they are deposited recently .....
25. Total of 23 and 24 above..... 1,66,76,344.17
26. Surplus/deficit of 25 over 20 ... ..57,883.17

APPENDIX 'B'

Statement regarding the Fixed Securities of the Association as on 31st March, 2023

(See Item at Serial No.21 in the statement).

BANK OF MAHARASHTRA,

MIDS SCHEMES

Sr. No.	MIDS A/c No.	Amount of Investment	Date of Investment	Period of Investment	Rate of interest
1.	60008546205	10,00,000	08.05.2022	1 Year	5.00%
2.	60161647865	6,00,000	13.08.2022	444 Days	5.25%
3.	60376522455	13,50,000	31.12.2022	1 Year	6.15%
4.	60048786579	20,00,000	27.08.2022	1 Year	5.40%
5.	60350953717	9,00,000	17.01.2023	1 Year	6.15%
6.	60161639739	7,00,000	08.02.2023	3 Years	6.00%
7.	60125202432	4,00,000	18.02.2023	1 Year	6.25%
8.	60128210687	25,00,000	20.03.2023	1 Year	6.25%
9.	60277928661	13,00,000	23.03.2023	1 Year	6.25%
10.	60298128343	12,50,000	24.11.2022	1 Year	6.00%
11.	60319626871	5,00,000	05.12.2022	1 Year	6.00%
12.	60397617376	15,00,000	18.10.2021	3 Year	4.90%
13.	60439221129	10,00,000	20.02.2023	1 Year	6.25%
14.	60420012783	16,00,000	16.07.2022	1 Year	5.25%
Total		1,66,00,000			

Date : 07.09.2023

Dr. D.V.Hande, Treasurer

बाह्य यंत्रणेकडून कामे करून घेण्यासाठी सेवापुरवठादार संस्थेचे/एजन्सीचे पॅनल नियुक्ती करण्यासाठी शासन मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन : उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग

शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०१७/प्र.क्र.९३/कामगार-८ : मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक : ०६ सप्टेंबर, २०२३

वाचा : (१) या विभागाचा शासन निर्णय क्र. काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८, दि. १८.०६.२०१४ (२) या विभागाचे शासन पत्र क्र. काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८, दि.११.०९.२०१७ (३) या विभागाचा शासन निर्णय क्र.काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८, दि.१८.०९.२०२३ (४) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. पदनि-२०२२/प्र.क्र.१५/आपुक, दि.२७.०४.२०२२ (५) या विभागाचा शासन निर्णय क्र. काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८, दि.१४.०३.२०२३ (६) या विभागाचा शासन निर्णय क्र. काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८ दि. ०५.०४.२०२३ (७) या विभागाचा शासन शुद्धीपत्रक क्र.काआआ-२०१३/प्र.क्र.२३३/काम-८, दि.०९.०५.२०२३

प्रस्तावना

प्रशासनावरील खर्च आटोक्यात ठेवून विकासाच्या कामासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध होण्याचे दृष्टीने शक्य असेल तिथे बाह्ययंत्रणेमार्फत कामे करून घेण्याचे शासनाचे धोरण आहे. त्यामुळे वित्त विभागाच्या मान्यतेने या विभागाच्या दिनांक १८.०६.२०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मे.ब्रिस्क फॅसिलिटीज प्रा.लि. व क्रिस्टल इंटीग्रेटेड सर्व्हिसेस प्रा.लि. या दोन निविदाकारांच्या पॅनलला तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी मंजुरी देण्यात आली होती. तसेच सदर शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आलेल्या पॅनलवरील एजन्सीची सेवा शासनाच्या अन्य विभागास घेण्यास मुभा देण्यात आली होती.

२. सदर पॅनलची तीन वर्षांची मुदत दिनांक १७.०६.२०१७ रोजी संपुष्टात आल्यामुळे या विभागाच्या दिनांक ११.०९.२०१७ रोजीच्या पत्राने सदर पॅनलला तीन महिन्यांची किंवा निविदा प्रक्रियेद्वारे नवीन यंत्रणेची निवड होईपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती. दरम्यान मुदतवाढ देऊन प्रदीर्घ कालावधी झाल्यामुळे या विभागाच्या दिनांक १८.०९.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर पॅनलला देण्यात आलेली मुदतवाढ संपुष्टात आणण्यात आली आहे. तसेच बाह्ययंत्रणेकडून मनुष्यबळ उपलब्ध करून घेण्यासाठी या सेवापुरवठादार पॅनलचा वापर करता येणार नाही, याबाबत सर्व प्रशासकीय विभागांना अवगत करण्यात आलेले आहे.

३. दरम्यान बाह्ययंत्रणेमार्फत मनुष्यबळ उपलब्ध करून घेण्यासाठी सेवापुरवठादार एजन्सीचे नवीन पॅनल नियुक्त करण्यासाठी कामगार आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली निविदा समिती गठीत करण्यात आली. निविदा समितीने दिनांक ०२.०९.२०२३

ते दिनांक २७.०४.२०२२ या कालावधीत निविदा प्रक्रिया राबविली. या निविदेमध्ये (१) अतिकुशल (२) कुशल (३) अर्धकुशल आणि (४) अकुशल या ४ प्रकारच्या मनुष्यबळाचा समावेश करण्यात आला. सदर निविदा प्रक्रियेमध्ये एकूण २६ निविदाकारांनी भाग घेतला होता. त्यापैकी निविदा समितीने १० निविदाकारांना पत्र ठरविले होते.

४. सदर निविदाकारांच्या पॅनलला मंजुरी देण्याचा प्रस्ताव कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी दिनांक १७.०५.२०२२ रोजी शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्ताव मंत्रिमंडळाच्या दिनांक ८ मार्च, २०२३ रोजीच्या बैठकीसमोर ठेवून त्यास मान्यता देण्यात आली आहे. मंत्रिमंडळाने दिलेल्या मान्यतेप्रमाणे राज्यामध्ये बाह्ययंत्रणेमार्फत मनुष्यबळ पुरवठा करण्यासाठी १० निविदाकारांपैकी एक एजन्सी वगळून नऊ (९) एजन्सींचे/संस्थांचे पॅनल तयार करणे तसेच अनुषंगिक बाबींना मान्यता देण्यासाठी दिनांक १४.०३.२०२३ चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला. सदर पुरवठादारांचे पॅनल खालीलप्रमाणे आहे :-

अ. क्र.	निविदाकाराचे नाव	मनुष्यबळाची वर्गवारी
१	२	३
१	अॅक्सेंट टेक सर्व्हिसेस लि. (Aksentt Tech Services Limited)	१. अतिकुशल २. कुशल ३. अर्धकुशल ४. अकुशल
२	सी.एम.एस. आयटी सर्व्हिसेस प्रा.लि. CMS IT Services Pvt. Ltd. Consortium Member: AJ Trading Co.	१. कुशल
३	सी.एस.सी. ई-गव्हर्नन्स सर्व्हिसेस इंडिया लि. (CSC e-Governance Services India Limited)	१. कुशल २. अर्धकुशल ३. अकुशल
४	इनोवेव आयटी इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. (Innowave IT Infrastructure Limited)	१. अतिकुशल २. कुशल ३. अर्धकुशल ४. अकुशल
५	क्रिस्टल इंटीग्रेटेड सर्व्हिसेस प्रा.लि. (Krystal Integrated Services Pvt. Ltd.)	१. कुशल २. अर्धकुशल ३. अकुशल
६	एस-२ इन्फोटेक इंटरनॅशनल लि. (S2 Infotech International Limited)	१. अतिकुशल २. कुशल ३. अर्धकुशल ४. अकुशल
७	सैनिक इंटेलिजन्स सिक्युरिटी प्रा.लि. (Sainik Intelligence Security Private Limited Consortium Member: Sutishka India Security Pvt. Ltd.)	१. कुशल २. अर्धकुशल ३. अकुशल
८	सिंग इंटेलिजन्स सिक्युरिटी सर्व्हिसेस प्रा.लि. (Singh Intelligence Security Pvt. Ltd. Consortium Member: Wellconnect Facilities Pvt. Ltd.)	१. कुशल २. अर्धकुशल ३. अकुशल
९	उर्मिला इंटरनॅशनल सर्व्हिसेस प्रा.लि. (Urmila International Services Pvt. Ltd. Consortium Member: Success-9 Facilities Services Private Limited.)	१. कुशल २. अर्धकुशल ३. अकुशल

सदर पॅनलवरील सेवापुरवठादारांच्या सेवा घेणे राज्यशासनाचे शासकीय विभाग/निमशासकीय विभाग/स्थानिक स्वराज्य संस्था/महामंडळे/सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम/इतर आस्थापना इ. यांना बंधनकारक करण्यात आले आहे.

५. सदर शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर विविध संघटना, प्रशासकीय विभागांनी या शासन निर्णयाद्वारे तयार केलेल्या पॅनलमधील पुरवठादार एजन्सीमार्फत नियुक्त होणाऱ्या बाह्ययंत्रणेमार्फत नियुक्त कर्मचाऱ्यांना किती मानधन मिळेल व पुरवठादार एजन्सी किती सेवा शुल्क आकारतील याचा स्पष्ट उल्लेख शासननिर्णयात नसल्यामुळे या विभागाकडे त्याबाबत विचारणा केली आहे. तसेच, विभागाने

TREASURER'S EXPLANATORY NOTE

GIVING DETAILS OF EXPENDITURE ON ESTABLISHMENT EXPENSES FOR THE YEAR ENDED ON 31ST MARCH 2023

In the Income and Expenditure Account of the Audit Report for the year ended on 31st March 2023 an amount of Rs. 2,88,540.00 is shown as expenditure towards establishment expenses. The General Body meeting of NUTA dated 15.4.79 while discussing the audit report for the year ending on 31st March 1978 had resolved (vide item no.(3) (c) on page no. 109 of 1979 NUTA Bulletin.) that "the treasurer will circulate a brief explanatory note regarding income and expenditure giving details of expenditure as far as possible along with financial statements hereinafter". Hence the details of the break up of establishment expenses are given here.

ESTABLISHMENT EXPENSES FOR THE YEAR ENDED ON 31ST MARCH 2023

Particulars	Amount Rs.P.
Travelling Expenses	--
Telephone & Rent Expenses	5,663.00
Meeting Expenses	21,570.00
Bank Charges	2,271.50
Postage Expenses	3,212.00
Miscellaneous Expenses	12,800.00
Income Tax Return Fees	5,214.00
Clerks/Peon's Salary	1,44,000.00
Legal Fees	50,123.50
Computer Maintainance Exp.	1,600.00
Advertisement Expenses	3,528.00
Audit Fees	20,060.00
TADA Expenses	18,498.00
Total	2,88,540.00

Date: 07.09.2023

Sd/- D. V. Hande, Treasurer

ठरविलेले मनुष्यवळाचे दर जास्त असल्याची बाबसुद्धा या विभागाच्या निदर्शनास आणली आहे. त्यामुळे वरील बाबींमध्ये स्पष्टता येणे गरजेचे असल्याने सदर शासन निर्णयामध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासननिर्णय

दिनांक १४.०३.२०२३ चा शासन निर्णय तसेच या शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात आलेले विविध आदेश/शुद्धीपत्रक व अर्धशासकीय पत्रे अधिकृत करण्यात येत आहे.

२. राज्य शासनाचे शासकीय विभाग/निमशासकीय विभाग/स्थानिक स्वराज्य संस्था/महामंडळे/सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम/इतर आस्थापना इ. बाह्यंत्रणेमार्फत मनुष्यवळ पुरवठा करण्यासाठी प्रस्तावनेमध्ये नमूद ९ (नऊ) पुरवठादारांच्या पॅनलला खालील परिच्छेद-३ मधील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

३. अटी व शर्ती :-

(१) यापूर्वीच्या शासन निर्णयामध्ये नमूद दरमहा मनुष्यवळ दरात (Man Month Rate) मध्ये २०% ते ३०% बचत होईल. याचा विचार करून सोबतच्या "परिशिष्ट-अ" प्रमाणे सुधारित दर राहतील.

(२) सेवापुरवठादार एजन्सीला "परिशिष्ट-अ" मधील स्तंभ क्र. ५ मध्ये नमूद सुधारित दरमहा मनुष्यवळ दरापैकी (Man Month Rate) १५% एवढी रक्कम सेवा शुल्क म्हणून देय राहिल.

(३) सुधारित दरमहा मनुष्यवळ दराच्या (Man Month Rate) १% उपकर असंघटित कामगार मंडळाकडे वर्ग करण्यासाठी कामगार विभागाला देय राहिल. सदर १% उपकरामधून ३% ते ५% रक्कम कामगार विभागाचा प्रशासकीय खर्च म्हणून वापरण्यासाठी व त्यासाठी स्वतंत्र बँक खाते उघडण्यास यापूर्वी मान्यता देण्यात आली आहे, सदर मान्यता कायम ठेवण्यात येत आहे.

(४) सुधारित दरमहा मनुष्यवळ दराच्या (Man Month Rate) १% संकिर्ण खर्चापोटी (जसे की, मनुष्यवळाची वैद्यकीय तपासणी, मनुष्यवळास त्याच्या कामासाठी लागणारे विविध प्रकारचे साधनसामग्री (संगणक, प्रिंटर, स्टेशनरी इ.) याशिवाय कामाच्या स्वरूपानुसार आवश्यक असेल तेथे बाह्यंत्रणेमार्फत नियुक्त कर्मचाऱ्यास

गणवेश (Uniform), कामाच्या स्वरूपानुसार व उपभोक्ता विभागाच्या मागणीनुसार/ आवश्यकतेनुसार संबंधित बाह्यंत्रणेमार्फत नियुक्त कर्मचाऱ्यास योग्य प्रकारचे प्रशिक्षण देणे. तसेच, बदली कर्मचारी तातडीने उपलब्ध व्हावेत याकरीता आवश्यक मनुष्यवळाची अतिरिक्त तुकडी/फळी एजन्सीकडे ठेवणे इ.) पुरवठादार एजन्सीस देय राहिल.

(५) वर नमूद मुद्दा क्र. २, ३, ४ मधील १७% रक्कम वगळून उर्वरित ८३% रक्कम प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष वेतन/सेवा स्वरूपात बाह्यंत्रणेमार्फत नियुक्त कर्मचारी यांना देय ठरेल. याबाबतची विगतवारी "परिशिष्ट-ब" मध्ये नमूद केली आहे.

(६) सदर पॅनलचा कालावधी शासन निर्णय निर्गमित झालेल्या दिनांकापासून

No. 1(4)/E-V/2023

GOVERNMENT OF INDIA

Ministry of Finance Department of Expenditure
North Block, New Delhi,

6th April, 2023

OFFICE MEMORANDUM

Subject: Setting up of a Committee to review the Pension System for Government Employees.

The undersigned is directed to invite attention to **the announcement made by the Finance Minister in Lok Sabha on 24.3.2023 to**, inter-alia, set up a Committee under the Finance Secretary to look into the issue of pensions under the National Pension System in respect of Government employees and evolve an approach which addresses the needs of the employees while maintaining fiscal prudence to protect the common citizens.

2. Accordingly, it has been decided to set up a Committee as under:

(i) Finance Secretary & Secretary (Expenditure) - Chairman

(ii) Secretary, Department of Personnel & Training Ministry of Personnel, Public Grievances & Pensions - Member

(iii) Special Secretary (Pers), Department of Expenditure Ministry of Finance - Member

(iv) Chairman, Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA) - Member

3. The Terms of Reference of the Committee shall be as under:

(i) **Whether in the light of the existing framework and structure of the National Pension System, as applicable to Government employees, any changes therein are warranted;**

(ii) **If so, to suggest such measures as are appropriate to modify the same with a view to improving upon the pensionary benefits of Government employees covered under the National Pension System, keeping in view the fiscal implications and impact on overall budgetary space, so that fiscal prudence is maintained to protect the common citizens.**

4. The Committee may also co-opt any officer of the Central Government as part of its deliberations, whenever such a need is felt by the Committee.

5. The Committee shall devise its own procedure and mechanism, including consultation with States etc., to arrive at its recommendations.

6. Department of Expenditure (Personnel Division) will provide Secretarial assistance to the Committee.

(Annie G. Mathew)

Special Secretary to the Government of India

To : (1) Finance Secretary & Secretary (Expenditure) (2) Secretary, Department of Personnel & Training (3) Chairman, Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)

Copy to : (1) PS to the Finance Minister (2) PS to the Minister of State for Finance (Shri Pankaj Chaudhary) (3) PS to the Minister of State for Finance (Dr. Bhagwat Kishanrao Karad) (4) Secretary, Department of Financial Services (5) Secretary, Department of Economic Affairs (6) Additional Secretary (Budget), Department of Economic Affairs

Copy for Information to: (1) Principal Secretary to the Prime Minister (2) Cabinet Secretary (3) Chief Secretaries of State Governments.

PUBLIC TRUST REGISTRATION OFFICE, NAGPUR

Trust Accounts Submission Verification Form

Accounting Year 2022-2023

Acknowledgement No. NGP/125959/TA/23

Date : 25.09.2023

TRUST INFORMATION

Name of the Trust : The Nagpur University Teachers Association

Address of Trust : Nagpur University Teachers Association Nagpur - 440001

Trust Number : F-0001564 (NGP)

ACCOUNT DETAILS

1. Funds and Liabilities Total (Schedule VIII) : 62296072.70

2. Property and Assets Total (Schedule VIII) : 62296072.70

3. Total Expenditure (Schedule IX) : 1244112.33

4. Total Income (Schedule IX) : 3102220.95

5. Gross Annual Income Chargeable to Contribution (Schedule IX-C) : 2186519.74

6. Amount of Contribution computed at the rate fixed under the subsection (1) of Section 58 and Payable : 43730.39

VERIFICATION

We, Trustees and Auditor of above mentioned trust, declare to the best of our knowledge and belief, the information given in the financial statements, audit report and schedules which have been transmitted electronically by us vide NGP/125959/TA/23 is correct and complete and that the amounts and particulars shown above are truly stated and are in accordance with Maharashtra Public Trust Act, 1950.

Trustee 1 (Name) : Dr. Pravin B. Raghuvanshi, President
Signature : Place : Nagpur Date : 25.09.2023

Trustee 2 (Name) : Dr. Nitin C. Kongre, Secretary
Signature : Place : Nagpur Date : 25.09.2023

Trustee 3 (Name) : Dr. Dilip V. Hande, Treasurer
Signature : Place : Nagpur Date : 25.09.2023

Auditor (Name) : CA. Sameer S. Wazalwar, C.R. Sagdeo & Co.
Signature : Place : Nagpur Date : 25.09.2023

Received on 25-09-2023 : Accountants Public Trust Registration Office, Nagpur Region, Nagpur

५ वर्ष राहिल. तथापि, या कालावधीत दरमहा मनुष्यबळाच्या दरामध्ये कोणतीही वाढ अनुज्ञेय राहणार नाही.

(७) सदर पॅनलवरील सेवापुरवठादारांच्या सेवा घेणे राज्य शासनाचे शासकीय विभाग/निमशासकीय विभाग/स्थानिक स्वराज्य संस्था/महामंडळे/सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम/इतर आस्थापना इ. यांना बंधनकारक राहिल.

(८) संबंधित विभागाने प्रभारी मंत्री महोदयांच्या मान्यतेने एजन्सीची नियुक्ती करावी.

(९) सेवा पुरवठादार एजन्सीमार्फत उपलब्ध करावयाचे मनुष्यबळ महाराष्ट्र राज्यातील असेल. कोणत्याही परिस्थितीत महाराष्ट्राबाहेरील मनुष्यबळाचा पुरवठा सेवापुरवठादार एजन्सीना करता येणार नाही. तसेच, ज्या जिल्ह्यात सेवा पुरवठादार एजन्सीस मनुष्यबळ उपलब्ध करून द्यावयाचे असेल त्या जिल्ह्यातील मनुष्यबळास प्राधान्य देण्यात यावे.

(१०) केंद्र शासनाच्या योजनेसाठी आवश्यक असणाऱ्या मनुष्यबळासाठी जर केंद्र शासनाने विशिष्ट दर ठरवून दिले असतील तर केवळ त्या योजनेसाठी केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या दराने मनुष्यबळाचा पुरवठा करणे पुरवठादारांवर बंधनकारक असेल. तसेच सदर दरामध्ये भविष्यात केंद्र शासनाकडून काही बदल झाल्यास त्यानुसार सुधारित दरानुसार मनुष्यबळ उपलब्ध करून देणे सेवा पुरवठादारांवर बंधनकारक राहिल.

(११) सदर शासन निर्णयाची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी या विभागाने Standard Operating Procedure (SOP) तयार केलेली आहे. सदर SOP "परिशिष्ट-क" प्रमाणे राहिल. सदर SOP मधील तरतुदी उपभोक्ता विभाग व एजन्सी यांच्यावर बंधनकारक असतील.

(१२) केंद्र शासनाच्या Gem Portal च्या धर्तीवर पॅनलवरील एजन्सीने पुरविलेल्या मनुष्यबळाच्या बँक अकाऊंटमध्ये त्यांचे मानधन/वेतन उपलब्ध करून देणे संबंधित सेवा पुरवठादार एजन्सीवर बंधनकारक राहिल.

(१३) बाह्ययंत्रणेमार्फत नियुक्त कर्मचाऱ्यास देय संविधानिक वसुलीच्या रकमा संबंधित कर्मचाऱ्याच्या वेतन विट्ठीमध्ये स्पष्टपणे नमूद करून त्यानंतर त्या संबंधित प्राधिकरणाकडे जमा करणे आवश्यक आहे. याबाबत उपभोक्ता विभागाने संबंधित सेवा पुरवठादार एजन्सीसोबत कार्यारंभ आदेश/करार करतेवेळी स्पष्टपणे नमूद करणे आवश्यक राहिल.

(१४) तसेच संबंधित एजन्सीने पुरवठा केलेल्या मनुष्यबळास अदा केलेल्या वेतनाबाबत हजेरी तथा पगारपत्रक (Attendance cum wage Register) ठेवणे बंधनकारक राहिल व ते कामगार विभागाच्या HRMS पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक राहिल. तसेच या हजेरी तथा पगारपत्रकाची पडताळणी करण्याचे अधिकार कामगार विभागाकडे राहतील.

(१५) या विभागाने निश्चित केलेल्या मनुष्यबळाच्या वर्गवारीमध्ये एखाद्या विभागातील/कार्यालयातील मनुष्यबळ वर्गवारीचा समावेश नसल्यास संबंधित विभागाने कामगार विभागास तसे अवगत करावे. कामगार विभाग, सदर मनुष्यबळाच्या

वर्गवारीच्या नजिकतम (Nearest) मनुष्यबळ वर्गवारी निश्चित करून सदर वर्गवारीनुसार अदा करावयाचे दर संबंधित विभागास उपलब्ध करून देईल. तथापि, एखाद्या विभागास/कार्यालयास लागणारे मनुष्यबळ/वर्गवारी, नजिकतम मनुष्यबळ वर्गवारीशी निश्चित करणे शक्य नसल्यास यासोबतच्या "परिशिष्ट-क" येथील Standard Operating Procedure (SOP) मधील तरतुदीनुसार अशा मनुष्यबळाचे दर, संबंधित विभाग सद्यस्थितीत त्याप्रकारच्या मनुष्यबळास अदा करत असलेले विद्यमान दर विचारात घेऊन व विविध कामगार अधिनियमांची अंमलबजावणी होईल अशाप्रकारे निश्चित करून संबंधित विभागास मनुष्यबळ उपलब्ध करून देईल.

(१६) कामगार आयुक्तांनी कामगार विभागाच्यावतीने सेवापुरवठादार एजन्सीवरोवर दिनांक १४.०३.२०२३ रोजीच्या शासननिर्णयास अनुसरून केलेले करार यापुढेही अस्तित्वात राहतील. तथापि, त्यामध्ये या शासन निर्णयाप्रमाणे सुधारणा करणे आवश्यक असल्यास सदर सुधारणा करणे बंधनकारक राहिल.

(१७) याशिवाय ज्या एजन्सीने यापूर्वीच्या शासन निर्णयानुसार सर्व सूचनांचे पालन करून उपभोक्ता विभागाशी करार केले आहेत, त्यांना नव्याने करार करण्याची आवश्यकता राहणार नाही. परंतु, यापूर्वीच्या करारानुसार नियुक्त करण्यात आलेल्या मनुष्यबळाच्या वेतनामध्ये या शासन निर्णयाप्रमाणे आवश्यक त्या सुधारणा/बदल करणे बंधनकारक राहिल.

(१८) सेवा पुरवठादार एजन्सी व उपभोक्ता विभाग (User Department) यांच्यात करावयाच्या करारनामा मसुदा "परिशिष्ट-ड (ड-१ व ड-२)" प्रमाणे राहिल.

(१९) निविदेतील सर्व अटी व शर्तीचे पालन करणे निविदाधारकांवर बंधनकारक राहिल.

(२०) दिनांक १४.०३.२०२३ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे सेवापुरवठादार व उपभोक्ता विभाग यांच्या सोयीसाठी कामगार आयुक्त कार्यालयात स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्यात आले आहेत. तसेच, सदर कक्षावर संनियंत्रण ठेवण्यासाठी प्रधान सचिव (कामगार) यांचे अध्यक्षतेखाली संनियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यात आले आहे. सदर कक्ष कायम ठेवण्यात येत आहे.

(२१) यापूर्वी शासन निर्णयाप्रमाणे HRMS पोर्टल विकसित करण्यासाठी वेव पोर्टलला मान्यता देण्यात आली असून सदर मान्यता कायम ठेवण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०९०६१७१७१२३५१० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीराम गर्वई)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

Thousands protest at Ramlila Maidan to demand restoration of OPS; find support in Opp parties

Gayathri Mani
New Delhi, October 1

With assembly polls scheduled in several states and Lok Sabha polls next year, thousands of government employees from Uttar Pradesh, Uttarakhand, Rajasthan, Madhya Pradesh, Chattisgarh, Himachal Pradesh, Haryana, and other states gathered at Ramlila Maidan Sunday urging the BJP-led government to reinstate the Old Pension Scheme before the polls, "else it will lose several voters."

Thousands of government employees - teachers, doctors, clerks, peons - and those working in PSUs participated in the "Pension Shankhanaad Rally", organised by National Movement for Old Pension Scheme (NMOPS).

Suresh Singh Baghel, a headmaster, from Bhadohi, UP, said last elections, several BJP leaders sought votes on the basis of implementing the OPS, but it was not brought back. "My salary is Rs 70,000 per month and post-retirement, I would get 50 percent of my salary as a monthly pension. But under the new scheme, we will get Rs 2000-2500 only."

Another UP teacher Dinesh Chandra Yadav said, "The NPS scheme is nothing but privatisation. We work for the government all our life and expect to get what is our right. My vote will be purely based on the re-implementation of the OPS."

The rally also saw people from Rajasthan and Himachal Pradesh where the Congress government has reverted to the Old scheme.

Supporting the rights of employees, Opposition members from the Congress and Aam Aadmi Party, who are part of the INDIA Block, extended their support to the protest.

Chief Minister Arvind Kejriwal posted on X (formerly Twitter), "We strongly support the demand of government employees to bring back OPS. ... We have implemented OPS in Punjab and have written to Centre for implementing it for Del govt employees."

The Congress, which won the Himachal elections and promised to bring back the OPS, wrote on X, "Old pension is the right of the employees. Congress government have restored the old pension. Our policy regarding this is very clear - employees must get their rights." posted the Congress on X.

Delhi Pradesh Congress Committee (DPCC) chief Arvinder Singh Lovely assured the protesters of his party's support. "This ground has seen several revolutions and the Congress party has and will support government employees. There are governments that have sought votes on the basis of bringing back the OPS, but they forget the promise .... But Congress stood to its promise and reversed the policy in HP, Karnataka and other states ....," he said. **He also promised to regularise the contractual teachers.**

राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सर्व माध्यमांच्या शाळांसाठी 'दत्तक शाळा योजना' राबविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन : शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.४४/एसडी-६ : मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०२३

प्रस्तावना

राज्यातील ग्रामीण व शहरी भागातील सर्व स्तरातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण व दर्जेदार शिक्षण मिळण्यासाठी राज्य शासन प्रयत्नशील आहे. यासाठी विविध योजना व उपक्रम शासनामार्फत राबविण्यात येतात. मात्र महाराष्ट्र सारख्या अधिक लोकसंख्येच्या राज्यात सर्व उपक्रमांची अंमलबजावणी करावयाची झाल्यास शेवटच्या घटकांपर्यंत पोहोचण्यास काही मर्यादा येवू शकतात. केंद्र शासनाच्या शिक्षण व साक्षरता मंत्रालयाने शालेय शिक्षणाचा प्रसार व्हावा म्हणून सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्रातील संस्था तसेच लोकसहभाग यांचे योगदान प्राप्त करून घेण्यासाठी विद्यांजली हा उपक्रम राबविला आहे. केंद्र शासनाने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) २०२० यामध्ये त्यातील लक्ष्य साध्यतेच्या दृष्टीकोनातून लोकसहभागाची तसेच खाजगी सक्रिय सहभागाची आवश्यकता विशद केलेली आहे. केंद्र शासनाच्या या भूमिकेशी सुसंगत धोरण राज्यात राबवून त्या माध्यमातून राज्यातील शहरी व ग्रामीण भागामध्ये समाजातील दानशूर व्यक्ती, स्वयंसेवी संस्था, कॉर्पोरेट ऑफिसिस यांच्या सहयोगाने पायाभूत सुविधा व आवश्यक संसाधनांची उपलब्धता सुनिश्चित करून त्या माध्यमातून गुणवत्तापूर्ण व दर्जेदार शिक्षणाच्या प्रसारासाठी शाळा दत्तक योजना ही नवीन योजना राबविण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय

१. योजनेची व्याप्ती :-

राज्यातील केवळ शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व माध्यमांच्या शाळांसाठी 'दत्तक शाळा योजना' लागू राहिल.

२. दत्तक शाळा योजनेची उद्दिष्टे :-

- शाळांच्या इमारतीची दुरुस्ती, देखभाल व रंगरंगोटी करण्यासाठीची व्यवस्था विकसित करणे.
- महाराष्ट्रातील शिक्षण व्यवस्थेची गुणवत्ता व दर्जा उंचावण्यास मदत करणे.
- विद्यार्थ्यांच्या नोंदणीचे प्रमाण वाढवून त्यायोगे शिक्षणाचा सर्वदूर प्रसार करणे.
- दर्जेदार शिक्षणाच्या सर्वदूर प्रसारासाठी आवश्यक संसाधनाची जुळवणी करणे.
- गुणवत्तापूर्ण शिक्षणा बरोबरच आरोग्य, स्वच्छता, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, क्रीडा कौशल्य इत्यादी उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी प्रयत्न करणे.

३. दत्तक शाळा योजनेच्या समन्वयासाठी समन्वय समित्यांचे गठन :-

३.१ या योजनेचे समन्वयन व काही अंशी संचलन प्रभावीपणे होण्यासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय समन्वय समिती व क्षेत्रीय समन्वय समिती यांचे गठन करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

३.१.१ राज्यस्तरीय समन्वय समिती :- या समितीची रचना खालीलप्रमाणे असेल

१	आयुक्त (शिक्षण), शिक्षण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अध्यक्ष
२	संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
३	शिक्षण संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
४	शिक्षण संचालक, (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
५	शिक्षण संचालक, (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
६	विभागीय शिक्षण उपसंचालक, पुणे	सदस्य
७	उपसंचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई	सदस्य
८	शिक्षण क्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञ व अनुभवी व्यक्ती (०२)	सदस्य
९	अशासकीय संस्था/कॉर्पोरेट ऑफिसिस यांचे प्रतिनिधी (०३)	सदस्य

उपरोक्त अ.क्र. ८ व ९ येथील सदस्यांच्या नावानिशी नियुक्तीबाबतचे आदेश त्या त्या वेळी शासन स्तरावरून निर्गमित करण्यात येतील.

३.१.२ क्षेत्रीय समन्वय समिती :- या समितीची रचना खालीलप्रमाणे असेल

(अ) महानगरपालिकांच्या शाळांबाबत

१	आयुक्त महानगरपालिका	अध्यक्ष
२	प्राचार्य जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था	सदस्य
३	आयुक्त, महानगरपालिका यांच्या अधिनस्त कार्यरत शालेय शिक्षणाशी संबंधित वर्ग-१ चे अधिकारी (२ किंवा ३)	सदस्य
४	शिक्षण क्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञ व अनुभवी व्यक्ती (०२)	सदस्य
५	अशासकीय संस्था/कॉर्पोरेट ऑफिसिस यांचे प्रतिनिधी (०३)	सदस्य

(ब) नगरपालिकांच्या शाळांबाबत

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	प्राचार्य जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था	सदस्य
३	मुख्याधिकारी संबंधित नगरपालिका	सदस्य
४	संबंधित जिल्ह्यातील शालेय शिक्षणाशी संबंधित वर्ग-१ चे अधिकारी (२ किंवा ३)	सदस्य
५	शिक्षण क्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञ व अनुभवी व्यक्ती (०२)	सदस्य
६	अशासकीय संस्था/कॉर्पोरेट ऑफिसिस यांचे प्रतिनिधी (०३)	सदस्य

(क) जिल्हा परिषदांच्या शाळांबाबत

१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	अध्यक्ष
२	प्राचार्य जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था	सदस्य
३	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या अधिनस्त काम करणारे शालेय शिक्षणाशी संबंधित वर्ग-१ चे अधिकारी (२ किंवा ३)	सदस्य
४	शिक्षण क्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञ व अनुभवी व्यक्ती (०२)	सदस्य
५	अशासकीय संस्था/कॉर्पोरेट ऑफिसिस यांचे प्रतिनिधी (०३)	सदस्य

अ.क्र. ३ ते ५ येथील सदस्यांच्या नियुक्तीबाबतचे आदेश आयुक्त, महानगरपालिका/जिल्हाधिकारी/मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या स्तरावरून यथास्थिती निर्गमित करण्यात येतील.

३.२ समन्वय समितीची कार्ये :-

३.२.१ तीन महिन्यातून किमान एकदा समन्वय समितीची बैठक आयोजित करण्यात येईल. राज्यस्तरीय समन्वय समिती बाबत ही जबाबदारी आयुक्त (शिक्षण) यांची तर क्षेत्रीय समन्वय समिती बाबत ही जबाबदारी प्रकरणपरत्वे आयुक्त, महानगरपालिका/जिल्हाधिकारी/मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांची असेल.

३.२.२ प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची सखोल छाननी करून प्रस्ताव मान्य अथवा अमान्य करणे.

३.३.३ प्रस्ताव स्वीकृती बाबत सर्वसाधारण निकष निश्चित करणे.

३.३.४ स्वीकृत करण्यात आलेल्या प्रस्तावांच्या अनुषंगाने करावयाच्या करारनाम्यात सर्वसाधारण मानके विचारात घेऊन अटी व शर्तीचे निर्धारण करणे.

३.३.५ समन्वय समितीला या योजनेच्या प्रशासकीय व तांत्रिक बाबींवर निर्णय घेण्याचा अधिकार असेल.

३.३.६ स्वीकृत करण्यात आलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने करारनाम्यावर स्वाक्षरी करण्यासाठी योग्य त्या अधिकाऱ्यास प्राधिकृत करणे.

३.३.७ दत्तक घेण्यात आलेल्या शाळांचे डायटमार्फत मूल्यमापन करणे.

३.३.८ शाळा दत्तक योजनेत अधिकाधिक देणगीदार सहभागी व्हावेत म्हणून या योजनेस व्यापक प्रसिद्धी देण्यासाठी आवश्यक त्या उपाययोजना करणे. क्षेत्रीय समन्वय समितीच्या प्रमुखांनी, जबाबदार अधिकाऱ्यांनी तसेच, त्या त्या शाळेच्या प्रशासनाने स्थानिक वर्तमानपत्रात जाहिराती, भिक्तीपत्रके, समाजमाध्यमांचा प्रभावी वापर इ. मार्गांचा अवलंब करून योजनेस पुरेशी प्रसिद्धी देणे आवश्यक राहिल.

४. दत्तक शाळा योजनेचे स्वरूप :-

४.१ समाजातील दानशूर व्यक्ती/सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्रातील उपक्रमे/अशासकीय स्वयंसेवी संस्था/कॉर्पोरेट ऑफिसेस इत्यादी घटक (यापुढे त्यांचा उल्लेख देणगीदार असा करण्यात आला आहे) राज्यातील कोणतीही एक अथवा त्यापेक्षा अधिक शासकीय/स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या अधिनस्त शाळा ५ वर्षे अथवा १० वर्षे या कालावधीसाठी दत्तक घेऊ शकतील.

४.२ देणगीदारांनी दत्तक घेतलेल्या शाळेचे पालकत्व त्यांना स्वीकारावे लागेल व निश्चित करण्यात आलेल्या कालावधीसाठी त्या त्या शाळेच्या गरजेनुसार वस्तु व सेवा यांचा पुरवठा करावा लागेल.

४.३ या योजनेतर्गत देणगीदारांना रोख रकमेच्या स्वरूपात देणगी देण्यास परवानगी नसेल. केवळ वस्तु व सेवा या स्वरूपातच देणगी देता येईल. शाळांच्या गरजांनुसार त्यांना आवश्यक वस्तु व सेवांची प्रातिनिधिक यादी परिशिष्ट 'अ' म्हणून या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात येत आहे. ही यादी प्रातिनिधिक स्वरूपाची असून त्यात समाविष्ट नसलेल्या व शाळेच्या सर्वांगीण विकासासाठी आवश्यक असलेल्या इतर नाविन्यपूर्ण व कालानुरूप आवश्यक वस्तु व सेवांचा पुरवठा देखील देणगीदारास करता येईल.

४.४ देणगीदारांची पात्रता :-

४.४.१ सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्रातील उपक्रमे/कॉर्पोरेट ऑफिसेस यांना कंपनी सामाजिक दायित्व (CSR) या माध्यमातून देणगीदार म्हणून या योजनेत सहभागी व्हावयाचे असल्यास त्यांच्याकडे CSR प्रमाणपत्र असणे आवश्यक राहिल. अशा देणगीदाराची SEBI या संस्थेकडे शेअर बाजारातील नोंदणीकृत संस्था म्हणून नोंद असणे आवश्यक राहिल. त्याचप्रमाणे CSR संदर्भात कंपनी अधिनियम, २०१३ मध्ये वेळोवेळी करण्यात आलेल्या तरतुदींचे त्यांनी पालन केलेले असावे.

४.४.२ अशासकीय संस्था/स्वयंसेवी व सेवाभावी संस्था यांना सदर योजनेत सहभागी होण्यासाठी धर्मदाय आयुक्तांकडे नोंदणी केलेली असणे आवश्यक असेल.

४.४.३ खाजगी दानशूर व्यक्तीसह सर्व प्रकारच्या देणगीदारांना आयकर, लेखापरीक्षण इत्यादी बाबतच्या लागू असलेल्या सर्व वैधानिक तरतुदींची पूर्तता करणे आवश्यक राहिल.

४.४.४ गंभीर स्वरूपाची गुन्हेगारी यासारखी पार्श्वभूमी असलेल्या असामाजिक घटकांना देणगीदार म्हणून सहभागी होता येणार नाही.

४.५ देणगीनुसार पालकत्वाचे प्रकार :-

(i) सर्वसाधारण पालकत्व

(ii) नामकरण आधारित विशिष्ट पालकत्व

(i) **सर्वसाधारण पालकत्व :-** योजनेत सहभागी होणाऱ्या देणगीदारांना संबंधित शाळेचे पालकत्व ५ अथवा १० वर्षे इतक्या कालावधीसाठी स्वीकारावे लागणार आहे. या कालावधीत शाळांच्या गरजांनुसार त्यांना वस्तु व सेवांचा पुरवठा करावा लागणार आहे. अशा प्रकारच्या पालकत्वास सर्वसाधारण पालकत्व असे संबोधण्यात येईल.

(ii) **नामकरण आधारित विशिष्ट पालकत्व :-** वरील प्रमाणे योजनेत सहभागी झालेल्या देणगीदारांनी विहित केलेल्या कालावधीत पुरविलेल्या वस्तु व सेवांचे मूल्य खालीलप्रमाणे विचारात घेऊन त्यांनी इच्छा व्यक्त केल्यास त्या कालावधीसाठी देणगीदारांनी सुचविलेले नाव शाळेस देण्यात येईल. सदर नाव शाळेच्या सद्याच्या नावाच्या पूर्वी किंवा नंतर लावता येईल. सद्याच्या प्रचलित नावात बदल करता येणार नाही. कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर देणगीदाराने सुचविलेले नाव शाळेस लावता येणार नाही. याबाबत विहित देणगी देऊन पुन्हा नंतरच्या कालावधीसाठी मुदतवाढ घेता येईल.

(अ) 'अ' व 'ब' वर्ग महानगरपालिका क्षेत्रातील शाळा :-

अ.क्र.	कालावधी	विहित कालावधीत पुरवावयाच्या वस्तु व सेवांचे मूल्य
१	५ वर्षे	रु. २ कोटी
२	१० वर्षे	रु. ३ कोटी

(ब) 'क' वर्ग महानगरपालिका क्षेत्रातील शाळा :-

अ.क्र.	कालावधी	विहित कालावधीत पुरवावयाच्या वस्तु व सेवांचे मूल्य
१	५ वर्षे	रु. १ कोटी
२	१० वर्षे	रु. २ कोटी

(क) 'ड' वर्ग महानगरपालिका, नगरपरिषदा व ग्रामीण भागातील शाळा :-

अ.क्र.	कालावधी	विहित कालावधीत पुरवावयाच्या वस्तु व सेवांचे मूल्य
१	५ वर्षे	रु. ५० लक्ष
२	१० वर्षे	रु. १ कोटी

५. योजनेची कार्यपद्धती :-

५.१ इच्छुक देणगीदार संबंधित शाळेशी संपर्क साधून त्यांच्या गरजा विचारात घेऊन विहित कालावधीत पुरवावयाच्या वस्तु व सेवा यांचे निर्धारण करतील. त्यानंतर या वस्तु व सेवांचे बाजार भावानुसार अंदाजे मूल्य निश्चित करून सदर शाळा दत्तक घेण्यास आपण इच्छुक असल्याचा प्रस्ताव त्या शाळेच्या प्रशासनास सादर करेल. सदर प्रस्तावात शाळा ५ वर्षे किंवा १० वर्षे यापैकी कोणत्या कालावधीसाठी दत्तक घेण्यात येणार आहे याचा स्पष्ट उल्लेख असेल. प्रस्तावासोबत उपरोक्त परि. ४.४ मध्ये नमूद पात्रता धारण करीत असल्याबाबतची आवश्यक प्रमाणपत्रे सादर करणे आवश्यक राहिल.

५.२ संबंधित शाळेचे प्रशासन आपल्या अभिप्रायासह सदर प्रस्ताव योग्य त्या मार्गाने समन्वय समितीस सादर करतील. जर विहित करण्यात आलेल्या कालावधीत पुरवावयाच्या वस्तु व सेवांचे मूल्य रु. १ कोटीहून अधिक असेल असे प्रस्ताव आयुक्त (शिक्षण) यांच्या मार्फत राज्यस्तरीय समन्वय समितीस सादर करण्यात येतील. रु. १ कोटीहून कमी मूल्य असलेले प्रस्ताव शाळेच्या प्रशासनास विहित मार्गाने क्षेत्रीय समन्वय समितीस सादर करता येतील.

५.३ समन्वय समितीच्या बैठकीत प्रस्तावाबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात येईल. प्रस्तावाची सखोल छाननी केल्यानंतर प्रस्ताव स्वीकारावयाचा किंवा कसे याबाबत समिती निर्णय घेईल. समितीने घेतलेला निर्णय अंतिम असेल.

५.४ प्रस्ताव स्वीकारावयाचा निर्णय घेण्यात आल्यास समिती त्याबाबतचा सामंजस्य करार संबंधित देणगीदाराशी करेल. हा करार करण्यासाठी समिती कोणत्याही अधिकाऱ्यास प्राधिकृत करू शकेल.

५.५ करारातील अटी व शर्तीचे पालन करणे दोन्ही पक्षांना बंधनकारक असेल. याबाबत कोणत्याही तरतुदीचा भंग झाल्यास सक्षम न्यायालयात दाद मागता येईल.

५.६ सर्वसाधारण पालकत्व स्वीकारलेल्या देणगीदारास सामंजस्य करार ६ महिने कालावधीची पूर्व सूचना देऊन रद्द करता येईल. तथापि, शैक्षणिक सत्र

To conclude, we hold that the proviso to Clause 5 of Statute 53 being comprehensive, will prevail over second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code.

(See Para 40 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 155 of this Bulletin.)

चालू असलेल्या कालावधीत कोणत्याही परिस्थितीत करार रद्द करता येणार नाही. नामकरण आधारित विशिष्ट पालकत्व स्वीकारलेल्या देणगीदारास मात्र विहित कालावधी पूर्वी करार रद्द करता येणार नाही.

६. योजनेच्या अटी व शर्ती :-

६.१ देणगीदारास त्यांनी दत्तक घेतलेल्या शाळेचे व्यवस्थापन, प्रशासन, सनियंत्रण व प्रचलित कार्यपद्धतीत कोणत्याही प्रकारे हस्तक्षेप करता येणार नाही.

६.२ देणगीदारामार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या वस्तु व सेवांच्या पुरवठ्यानंतर त्यावर त्यांना कोणत्याही प्रकारच्या स्वामित्व हक्काचा दावा करता येणार नाही.

६.३ देणगीदारामार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या वस्तु व सेवांच्या पुरवठ्यामुळे शाळेच्या प्रशासनावर कोणत्याही प्रकारची दायित्वे निर्माण होणार नाहीत.

६.४ देणगीदारांनी केलेल्या कामाचे स्वयंमुल्यांकन करून द्यावे. सदर मुल्यांकनाची पडताळणी क्षेत्रीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येईल.

६.५ सहभागी देणगीदारांचे सनदी लेखापालामार्फत दरवर्षी लेखापरीक्षण करून तो अहवाल क्षेत्रीय समन्वय समितीस सादर करावा लागेल.

६.६ देणगीदाराने पुरवठा केलेल्या वस्तु व सेवांचा खर्च आवर्ती स्वरूपाचा असल्यास कराराच्या कालावधीपर्यंत असा खर्च त्यांना भागवावा लागेल.

६.७ वस्तु व सेवांचा दर्जा उत्तम राहिल याची दक्षता देणगीदारास घ्यावी लागेल. त्याबाबतच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी उत्पादकासोबत AMC/CMC करण्याची जबाबदारी व त्याचा खर्च हा देणगीदाराकडे असेल. वस्तु व सेवांच्या अनुषंगाने येणारा वाहतूक खर्च व Installation बाबतचा खर्च देखील देणगीदाराने भागविणे आवश्यक राहिल.

६.८ देणगीदारांनी आयकर अधिनियमांतर्गत सवलतीची मागणी केल्यास त्याबाबतचे प्रमाणपत्र मिळवून देण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करण्याची जबाबदारी संबंधित शाळेच्या प्रशासनाची असेल.

६.९ सदर शाळांना सद्यस्थितीत विविध योजना/लेखाशीर्षाखाली प्राप्त होणारा निधी अनुज्ञेय असेल. तथापि, दत्तक शाळा योजनेंतर्गत विविध कामांचे अंदाजपत्रक विचारात घेऊन आवश्यक असणारा अतिरिक्त निधी देणगीदार देऊ शकेल. तसेच, परि. ४.५ (अ, ब आणि क) मध्ये निर्धारित करण्यात आलेल्या वस्तु व सेवांचे मूल्य हे कायम राहिल.

७. 'दत्तक शाळा योजना' याकरिता आयुक्त (शिक्षण) यांचेमार्फत राज्यशासनाचे एक संकेतस्थळ बनविण्यात यावे. इच्छुक वैयक्तिक देणगीदार/स्वयंसेवी संस्था/ कॉर्पोरेट ऑफिस यांनी सदर प्रणालीवर नोंदणी करावी. त्यापुढील सर्व प्रक्रिया शासकीय यंत्रणेमार्फत पूर्ण करून आवश्यक ती माहिती भरावी/अद्ययावत करावी. सदर संकेतस्थळ केंद्र शासनाच्या विद्यांजली २.० संकेतस्थळास जोडण्यात यावे. राज्य शासनाचे संकेतस्थळ कार्यान्वित होईपर्यंत आयुक्त (शिक्षण) यांचेमार्फत तात्पुरत्या स्वरूपात ऑफलाईन पद्धतीने कार्यवाही करण्यात यावी.

८. सदर शासन निर्णय दि. १६.०९.२०२३ रोजी संपन्न झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीत प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०९१८१३५०४४२८२९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(इ.मु.काझी)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४४/एसडी-६, दि. १८ सप्टेंबर, २०२३ सोबतचे परिशिष्ट 'अ'

(अ.क्र.) वस्तु व सेवांचा प्रकार : तपशील

(१) पायाभूत व भौतिक सुविधा :

(१) शाळा इमारतीची दुरुस्ती, देखभाल, रंगरंगोटी (२) अतिरिक्त वर्गखोल्या/वाढीव बांधकाम (३) स्वच्छता गृह (मुली/मुले/विशेष गरजा (दिव्यांग) असणारी मुले) (४) स्वच्छता गृह (कर्मचारी/शिक्षक) (५) पिण्याच्या पाण्याची सुविधा (६) कला व हस्तकला खोली (७) कर्मचारी शिक्षक कक्ष (८) आय.सी.टी. लॅव (९) विज्ञान, गणित व भाषा प्रयोगशाळा (१०) व्होकेशनल लॅव (११) संरक्षक भिंत (१२) प्रवेश द्वार (१३) पाण्याची टाकी (१४) सुविधांसह मैदान (१५) रॅम्प (१६) आधुनिक स्वयंपाक घर आणि भोजनाची सुविधा (१७) निवासी वसतिगृह (१८) रेन वॉटर हार्वेस्टिंग सिस्टीम (१९) खेळाचे विविध साहित्य

(२) पायाभूत इलेक्ट्रिकल सुविधा :

(१) पंखे (२) ट्यूब लाईट (३) Exhaust Fan for Kitchen and Toilet (४) Solar Pannel (५) Generator/Inverter (६) स्वयंपाक साधने

(३) वर्गखोल्यांमधील सुविधा/गरज :

(१) White Board (२) Green Board (३) Table (४) खुर्या व बेंचेस (५) स्टेशनरी (खडू, डस्टर, मार्कर, स्केल, वगैरे) (६) कपाट (७) ब्रेल लिपीतील पुस्तके/मोठ्या अक्षरातील पुस्तके आणि तक्ते (८) विज्ञान आणि गणित पेटी (९) भाषा पेटी (१०) पाठ्यपुस्तके (११) शालेय गणवेश (१२) नकाशे

(४) डिजिटल सुविधा :

(१) संगणक (२) LED प्रोजेक्टर (३) आंतरक्रियात्मक (Interactive) व्हाईट बोर्ड (४) स्मार्ट टी.व्ही. (५) टॅब्लेट (६) लॅपटॉप (७) UPS (८) Routers (९) Internet Connectivity (१०) Printers & Scanner (११) Computer Accessories (१२) Web Camera (१३) DTH-TV Antenna (१४) Computer Lab

(५) आरोग्य सुविधा :

(१) प्राथमिक आरोग्य पेटी (२) वॉटर प्युरीफायर (३) जंतुनाशके (४) मास्क (५) थर्मामीटर (६) हात धुण्याची सुविधा (७) श्रवण यंत्र (८) व्हील चेअर (९) वॉडिंग मशीन/डीस्पोजल मशीन/सॅनिटरी पॅड (१०) आपत्ती व्यवस्थापन सुविधा (११) Health awareness programme & health camps

(६) विविध साधने :

(१) वागकाम साहित्य (२) सुतारकाम साहित्य (३) पेंटिंग साहित्य (४) कला संबंधित साहित्य (५) कौशल्ये संबंधित साहित्य (६) प्रयोगशाळा साहित्य

(७) अध्ययन-अध्यापन साहित्य :

(१) ई-आशय (E-content) आणि सॉफ्टवेअर (२) विद्यार्थ्यांसाठी खेळणी, शब्दकोडी, बोर्ड गेम, व्हिडीओ गेम वगैरे (३) पूरक वाचनाची पुस्तके (४) शैक्षणिक साहित्य, पृथ्वी गोल, आशय तक्ते आणि इतर साहित्य (५) असामान्य विद्यार्थ्यांसाठी अध्ययन समृद्धी उपक्रम (६) मागास विद्यार्थ्यांसाठी उपचारात्मक अध्ययन उपक्रम (७) कमी संपादनूक पातळी असणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अध्ययन उपक्रम (८) विशेष गरजा असणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी साहित्य

(८) देखभाल दुरुस्ती :

(१) संरक्षक भिंत रंगकाम (२) इलेक्ट्रिकल दुरुस्ती (३) पंख दुरुस्ती (४) जनरेटर दुरुस्ती (५) पेंटिंग (६) पंप/मोटर दुरुस्ती (७) आय.सी.टी. साधनांची देखभाल व दुरुस्ती (८) इतर दुरुस्ती

(९) इतर :

(१) मार्गदर्शन व समुपदेशन सुविधा (२) विशिष्ट कौशल्यावर आधारित व्यावसायिक प्रशिक्षण सुविधा (३) शिक्षकांचे निरंतर प्रशिक्षण (४) दृक्श्राव्य साहित्य

Therefore, there is no need to apply either the doctrine of 'legislation by incorporation' or doctrine of 'legislation by reference'.

(See Para 30 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 154 of this Bulletin.)

**IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY NAGPUR BENCH
CIVIL APPELLATE JURISDICTION : WRIT PETITION NO. 2057 OF 2020**

(1) Citizen Education Society .Petitioners through its Chairman/President C/o. Ishwar Deshmukh College of Physical Education, Krida Chowk, Hanuman Nagar, Nagpur – 24. (2) Ishwar Deshmukh College of Physical Education through its Principal, Krida Chowk, Hanuman Nagar, Nagpur – 440 024. **Vs. (1)** Dhananjay S/o. Ambadas Dhabe, .Respondents Aged about 60 years, Occu – Nil, R/o. Aruja Enclave, 4th floor, Plot No. 35, Gedam Layout, Trimurti Nagar, Nagpur – 440 022. (2) Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur through its Vice Chancellor, Chatrapati Shivaji Maharaj Administrative Campus, Ravindranath Tagore Road, Civil Lines, Nagpur – 440 001. (3) The Joint Director of Higher Education, Old Morris College Building, Civil Lines, Nagpur.

Mr. Rohit Joshi with Mr. B. G. Kulkarni & Mr. Madhur A. Deo, Advocate, for the Petitioners Mr. Anand Jaiswal, Senior Counsel with Mr. Shantanu S. Ghate, Advocate, for Respondent No. 2 Mr. A.P. Raghute with Ms Pooja Agrawal, Advocate, for Respondent No.1 Mr. N. R. Patil, AGP, for Respondent No. 3 – State Mr. A. D. Mohgaonkar alongwith Mr. Manish Shukla & Mr. S. P. Bhandarkar, Advocate, for the Intervenor

CORAM : SUNIL B. SHUKRE, VINAY G. JOSHI AND M. W. CHANDWANI, JJ.

RESERVED ON : 25th NOVEMBER, 2022. PRONOUNCED ON : 20th FEBRUARY, 2023.

JUDGMENT (PER : M. W. CHANDWANI, J.)

The present reference is on account of the order dated 23rd December 2021 passed by a Division Bench of this Court and the question for consideration read as under:

“Whether the requirement of the proviso below Clause of 5 Statute is attracted in a case where an employee is 53 terminated on the ground of willful and persistent neglect of duty and or misconduct covered by Clause a b of the / 8( ) & ( ) contract Schedule A appended to Ordinance of College - 24 Code?”.

2. The controversy lies in a narrow compass with the Statute 53 and Ordinance 24 framed under the Maharashtra University Act, 1994 taking center stage. **Whether proviso below Clause 5 of Statute 53 will prevail over second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to Ordinance 24 is the broad question that we are asked to decide.**

3. The relevant facts that require mention here are that respondent No. 1 was appointed on 03.09.1984 and his services were confirmed on completion of probation period. The Management initiated disciplinary proceedings against respondent No.1, which culminated into termination of his services. Respondent No.1 challenged the order of termination before the University/College Tribunal. Presiding Officer of the Tribunal allowed the appeal by holding that the order of termination was vitiated. Apart from non compliance of principles of natural justice, one of the reasons for allowing the appeal was absence of prior approval of the Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur under Statute 53. In fact, the petitioners had sought permission to terminate the services of the respondent No.1, but it was rejected. The petitioners assailed the order of Tribunal in Writ Petition No. 1836 of 2009. The Writ Petition came to be allowed by directing the petitioners to continue enquiry proceedings from the stage at which it was found to have been vitiated. After completion of enquiry, the petitioners terminated the services of respondent No. 1. In appeal, the Tribunal vide its judgment dated 20.12.2019 set aside the order of termination for want of prior permission of the University, as contemplated by Statute 53. The aforesaid judgment of the Tribunal is the subject matter of challenge in the present petition. One of the grounds raised in the petition is that the proviso to Clause 5 of

Statute 53 is not attracted to the case of respondent No. 1, since he has been confirmed after 02.01.1978 and his services are terminated on the ground of misconduct and after full fledged inquiry. During the hearing of the said Writ Petition, attention of the learned Single Judge (learned referral Judge) was invited to a judgment of another learned Single Judge of this Court in a case of **Nagar Yuvak Shikshan Sanstha Vs. Sanjay Vidyasagar Soni**, wherein relying on a decision of this court in **CEO, Yashwant Rural Education Vs. Asmita Basole and Anr.** reported in **1987 Mh.L.J. 676**, a view was taken that prior approval, as required by Clause 5 of Statute 53 is mandatory, even in the cases of termination of employees on the ground of willful and persistent neglect of duty or misconduct.

4. The learned referral Judge did not agree with the view expressed by the learned Single Judge in **Sanjay Vidyasagar Soni (Supra)** on the premise that by such interpretation, Clause 8(a) and (b) of the contract Schedule-A shall become redundant and opined that in case of termination of an employee on account of misconduct such prior approval is not required. According to the learned referral Judge, in **Asmita Basole and Anr. (Supra)**, the respondents in the said case were appointed on probation on 29.08.1983 and 23.04.1984, respectively. Both of them were terminated on 23.03.1985 before completion of their probation, therefore, the ratio laid down in **Asmita Basole and Anr. (Supra)** was wrongly applied in **Sanjay Vidyasagar Soni (Supra)**, wherein the petitioners were confirmed lecturers. The learned Single Judge requested the Chief Justice for referring the matter to a Larger Bench for answering the aforesaid question. The Chief Justice constituted a Division Bench for answering the reference.

5. The matter was heard before the Division Bench. The Division Bench noticed a decision of another Division Bench in **Wainganga Bahu-Uddeshiya Vikas Sanstha, Nagpur Vs. Diwakar Maloji Kamble**, reported in **2013(2) Mh.L.J. 804**, which upheld a view of the another learned Single Judge that prior permission under Clause 5 of Statute 53 was held to be necessary, even, with regard to lecturers whose services were terminated after holding a departmental enquiry. While hearing

The intent and object of the Statute 53 is to extend additional benefits to teachers, which were not available in the College Code.

(See Para 34 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 155 of this Bulletin.)

Where sections of enactment contain two provisos and the second proviso is repugnant in any way to the first, the second proviso must prevail for it stands last in the enactment and speaks the last intention of the makers.

(See Para 33 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 155 of this Bulletin.)

the reference, the Division Bench opined that the position, as obtained in view of the decision in **Asmita Basole and Anr (supra)**, of non-requirement of prior permission cannot be reconciled with the view taken by other Division Bench in **Diwakar Maloji Kamble (supra)**. Therefore, the Division Bench sought the reference to a full bench to answer the question formulated by the learned Single Judge in this Petition. Accordingly, the Chief Justice in exercise of the powers conferred by Rule 8 of Chapter 1 of the Bombay High Court, Appellate Side Rules, 1960, constituted this full bench.

6. The parties were put on the notice and heard at length on multiple legal and factual issues. The parties have, in course of their arguments, referred the provisions of the Maharashtra Universities Act, 1994, Clause 5 of Statute 53 and Clause 8(a) and (b) of the contract Schedule-A appended to Ordinance 24 and various other provisions. Several decisions of various High Courts including the decision rendered by this Court and the Apex Court have been brought to our notice by the learned counsels appearing for the petitioners, as well as, the respondents.

7. Before proceeding to deal with the question referred to the Full Bench, it would be apposite to preface regarding originating of the Ordinance 24 and Statute 53.

8. To regulate the University and for better governance of Nagpur University, the Nagpur University Act, 1963 (hereinafter referred to as '**Act of 1963**') was enacted. Thereafter, the Nagpur University Act, 1974 (hereinafter referred to as '**Act of 1974**') came into force. It was repealed by the Maharashtra Universities Act, 1994 (hereinafter referred to as '**Act of 1994**'), which is also substituted by the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (hereinafter referred to as '**Act of 2016**'). For smooth functioning of the University and affiliated college thereto, in all these Acts, the Senate and the Management Council have been given powers to make Statutes and Ordinances respectively, in respect of various subjects including conduction of examinations, appointment of teachers/professors and their service conditions. We are concerned with and Ordinance 24 (popularly known as '**College Code**') and Statute 53, which have been framed under the provisions of the Act

of 1963 and the Act of 1974, respectively. The Statutes and Ordinances, framed under above referred repeal Acts, as far as they are not inconsistent with the provisions of the repealing Acts referred above, were saved from time to time, in all the subsequent repealing Acts framed and latest by the Act of 2016, which is in vogue at present. Thus, Statute 53 and Ordinance 24 are also saved and are still in force.

9. Having taken note of the backgrounds of the subordinate legislation, let's note briefly the submissions made on behalf of parties to the writ petition.

10. Learned Counsel on behalf of the petitioners-Management contended that services of the teachers/lecturers, who are appointed after 02.01.1978 i.e. after coming into force of the Statute 53 and have completed the period of probation, can be terminated on the ground of misconduct or willful persistent negligence after holding full-fledged departmental inquiry. It is not incumbent upon the affiliated colleges to obtain approval of the University under proviso to Clause 5 of Statute 53. According to him, Clause 5 of Statute 53 itself suggests that termination of the teacher shall be governed by the College Code and contract appended to it. The conjoint reading of Clause 5 of Statute 53 and Clause 8 of contract appended to the College Code shows that prior permission or approval of University is required only in the cases of termination of teachers under sub-clauses (c) breach of contract or (f) abolish of the post and not otherwise.

11. It is urged that as per second proviso to Clause 8 of contract appended to College Code, it is only when the services of employee are sought to be terminated on account of breach of any terms of contract or on account of abolition of post as enumerated in Sub-Clauses (c) and (f), respectively, in Clause 8 of contract appended to College Code. To substantiate this contention, the learned Counsel appearing for the petitioners-Management referred to the decision of the Division Bench in **Asmita Basole & Anr (Supra)**. According to him, the fact of that case indicates that prior to expiry of period of probation, notice of termination was issued to the employee. After considering the provisions of Statute 53 as well as Clause 8 of the contract of Schedule-A of the College Code, the Division Bench

In the present case, the proviso to Clause 5 of Statute 53 being comprehensive proviso will prevail over second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code.

(See Para 32 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 155 of this Bulletin.)

Thus, what has been saved by the second proviso of Clause 8 of contract appended to the College Code, furthermore has been saved by the comprehensive proviso to Clause 5 of Statute 53.

(See Para 31 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 154 of this Bulletin.)

held that when the termination of services of a teacher was on account of willful and persistence neglect of duty, misconduct, physical or mental unfitness or incompetence, such prior approval was necessary. According to learned counsel for the petitioners in the said case, the petitioner was probationary and was not confirmed and, therefore, the ratio of the said judgment will not be applicable to a confirmed teacher. The learned Single Judge in **Sanjay Vidyasagar Soni (supra)** misread the observation of the Division Bench in **Asmita Basole and anr. (supra)** and held that such approval was required in any case of termination even in case of permanent teacher.

12. Next, counsel for the petitioners argued that the University cannot sit in appeal against the order of the termination and cannot find fault in the order of termination on one ground or another. The University cannot question a termination in consequence of full-fledged inquiry conducted by giving opportunity of hearing to the delinquent. If the permission in every case is required, then it will be very difficult to get the permission of the Executive Council, which consists of a large number of persons.

13. Lastly, learned Counsel for the petitioners also vehemently submitted that if the effect to the proviso to Clause 5 of Statute 53 is given, then Clause 8 of the contract appended to Schedule-A of Ordinance 24 will become redundant. According to him, if there is inconsistency amongst the provisions, then the Court must adopt the interpretation which harmonizes both provisions and the provision, which goes with the object of the Ordinance, is to be accepted. Since, Clause 8 of the agreement/contract is advancing the object and purpose of the Ordinance, it will prevail upon second proviso to Clause 5 of the Statute 53. The sum and substance of argument of learned Counsel for the petitioners is that the previous permission or approval of the University in case of termination of any lecturer is applicable only in sub-clauses (c) and (f) of Clause 8 of contract appended to College Code and, therefore, in the case of termination on the ground of willful and persistence neglect of duty or misconduct, previous approval of the University is not at all required. To buttress his submission, learned Counsel for the petitioners relies on a case of **Managing Director Chhatisgarh State Co-operative Bank Maryadit Vs. Zila Sahakari Kendriya Bank Maryadit (AIR Online 2020 S.C. 582)**, in which it has been held as under:-

“41. , As we have noted before it is settled principle of law that where two provisions of an enactment appear to conflict, courts must adopt an interpretation which harmonises to, the best extent possible both provisions., Justice G P Singh in his seminal work Principles of Statutory Interpretation states:

“... It is the duty of the court to avoid a head on “ clash between two sections of the same Act and “ , “whenever it is possible to do so to construe provisions which appear to conflict so that they harmonise.”

14. Having recorded the contentions advanced on behalf of the petitioners to the extent, we found them to be relevant, we now proceed to record the submissions advanced on behalf of the contesting respondents.

15. Mr. A.P. Raghute, learned Counsel appearing on behalf of respondent No.1 - delinquent submitted that proviso to Clause 5 of Statute 53 creates a bar against issuance of notice or makes termination effective, without prior approval of the University in every case. According to him, the decision of the learned Single Judge in **Wainganga Bahu-uddeshiya Vikas Sanstha & Ors. vs. Anil Dewaji Gaikwad and ors. 2012 (3) Bom. C. R. 788**, wherein it is opined that such prior permission under Clause 5 of Statute 53 was held to be necessary, even with regard to employee, whose services were terminated after holding departmental inquiry. He further went on submitting that these observations of the learned Single Judge have been upheld by the Division Bench in **Wainganga Vs. Diwakar Maloji Kamble (Supra)**. According to him, in **Diwakar Maloji Kamble and ors. (supra)**, the Court has held that such prior approval was necessary in every case of termination. Therefore, according to him, the question referred deserves to be answered on those lines.

16. Learned Senior Counsel Mr. Jaiswal appearing on behalf of respondent No. 2 – University vehemently submitted that the Ordinance 24, which is popularly called as College Code, came in force from the Academic Year 1967-1968 and, thereafter, the Statute 53 a beneficial legislation has been framed to extend the benefit of protection of previous approval of University to the cases of termination on the grounds mentioned in sub-clauses (a), (b), (d) and (e) of Clause 8 of contract appended to the College Code. This is nothing but implied amendment to Clause 8 of contract appended to Schedule-A of the College Code. He submitted that the Statute 53 gives reference of the College Code, therefore, the doctrine of ‘legislation by reference’ will be

Before Statute 53 was brought into force, there was no deemed confirmation to the probationary teachers working in affiliated Colleges.

(See Para 21 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 153 of this Bulletin.)

applicable and not 'legislation by incorporation'.

17. Learned Assistant Government Pleader Mr. Patil for the respondent No.3 and learned Counsel Mr. Mohgaonkar for the intervener supported the contentions made by learned Counsel for the respondent Nos.1 and 2 and submitted that second proviso to Clause 8 of contract appended to the College Code is impliedly amended by proviso to Clause 5 of Statute 53.

18. Keeping in view the rival submissions, we have perused the relevant provisions of the College

Code and Statute 53 framed under the Act of 1963 and the Act of 1974.

19. The College Code was framed by the University with a view to regulate the terms and conditions of the employment and the matter therein, and to protect the teachers/employees from unscrupulous Management from terminating their services or making appointments at its whims. The College Code prescribed the appointment and terms and conditions of services of various posts. Article 38 of the College Code deals with appointments of teachers in affiliated Colleges.

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY NAGPUR BENCH, NAGPUR.

WRIT PETITION NO. 328 of 2023

Govardhan s/o Waman Lanje, Age : 58 years, Occ.:Retired, R/o. Budhewada, Post-Zarpda, Tq. Arjuni/Mor, District Gondia.....**PETITIONER ...VERSUS... (1)** The State of Maharashtra, Through its Secretary, Finance Department, State of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai-32. **(2)** The Secretary, School Education and Sports Department, Mantralaya, Mumbai-32 **(3)** The Deputy Director of Education, Nagpur Region, Nagpur, District Nagpur. **(4)** The Education Officer (Secondary), Zilla Parishad, Gondia, District Gondia. **(5)** The Superintendent, Pay and Provident Fund Unit, Education Department, Gondia, District Gondia. **(6)** The Principal, Manvata Jr.College Bondgaon/De., Tq.Arjuni/Mor, District Gondia..... **RESPONDENTS.**

Shri Ketan Pote, Advocate h/f Shri A.G.Ambetkar, Advocate for petitioner. Shri A.S.Fulzele, Additional Government Pleader for respondent nos. 1 to 5. Ms Kiran G. Nakade, Advocate for respondent no.6.

CORAM : A.S.CHANDURKAR AND MRS. VRUSHALI V. JOSHI, JJ.

DATE :- 31st JULY, 2023

ORAL JUDGMENT (Per A.S.CHANDURKAR, J.)

Rule. Rule made returnable forthwith and heard the learned counsel for the parties.

2. The petitioner came to be appointed on the post of 'Junior Lecturer' on 01.07.2003 in a partially aided division at the respondent no.6-College. According to the petitioner, the School was receiving 100% grant-in-aid from 01.06.1994 while the Junior College was receiving such grant-in-aid from 2003-04. The petitioner's services came to be approved in 2007-08 on a fully aided section of the respondent no.6-College. The petitioner retired on 31.10.2022. Having completed more than 19 years of service, the petitioner claims entitlement to pension under the Old Pension Scheme on the premise that the School as well as the Junior College were receiving 100% grant-inaid prior to 01.11.2005.

3. We have heard the learned counsel for the parties and we have perused various documents on record. We find that the Division Bench in *Nilesh s/o Namdev Gurav and others vs. State of Maharashtra and others [2022(3) Mh.L.J.615]* has in paragraph 17 held as under:

"17.It is noted that respondents have in the charts annexed to the said affidavits singled out the case of petitioner no.6 in Writ Petition No.4748 of 2019 by stating that he was an employee on unaided post. However, it is clear from the Government Resolution dated 19.07.2011 that what is to be taken into consideration is whether the educational institution is a fully aided educational institution, receiving 100% aid from the Government Resolution and no whether particular post is aided or not."

Further, the Division Bench in *Prakash Arjun Rajeshirke and another vs. State of Maharashtra and another [2021 DGLS (bom) 1742]* has in paragraphs 13 and 14 held as under:

"13. In our view, the period of service rendered by the petitioner on the said post for Assistant Lecturer in the unaided school run by the petitioner no.2 will have to be considered along with the period of service rendered by the petitioner in the said school having granted grant-in-aid w.e.f. 1st January, 2005 for the purpose of computing qualifying services for the payment of pension. In our view, the stand taken by the State that the qualifying service will have to be computed from the date of sanction of the grant-in-aid is totally erroneous and contrary to the principles of law laid down by this Court in the case of Dnyaneshwar s/o Shankarrao Marotkar (supra)".

"14. If the period of service rendered by the petitioner in the unaided school is taken into consideration along with the period of services

rendered in the grant-in-aid school, the period of service would be more than 17 years which is more than the qualifying service required for the purpose of entitlement of pension. We accordingly pass the following order".

4. From the aforesaid, what is relevant is receipt of 100% grant by the educational institution prior to 01.11.2005 irrespective of the fact that a particular post on which the employee is serving is aided or not.

5. Since the petitioner seeks the benefit of the Old Pension Scheme, it would be necessary that the respondent no.3- Deputy Director of Education, Nagpur Region, Nagpur to re-consider the petitioner's claim in that regard in the light of the aforesaid decisions. By the impugned order dated 24.11.2022 such claim has been disallowed on the ground that the School/College on which the petitioner was serving was brought on grant-inaid from 2007-08 and 2008-09.

6. In the light of the decisions *Nilesh s/o Namdev Gurav and Prakash Arjun Rajeshirke (supra)*, the impugned order is liable to be set aside. The Deputy Director of Education, Nagpur Region would be required to re-examine the petitioner's claim on merits. Accordingly the following order is passed:

(I) The order dated 24.11.2020 passed by the Education Officer(Secondary) holding the petitioner not entitled for pensionary benefits under the Old Pension Scheme is set aside.

(II) The Deputy Director of Education, Nagpur Region, Nagpur, is directed to re-consider the matter in the light of the decisions referred to above. The claim shall not be rejected only on the ground that some Sections of the School/College were not on grant-in-aid.

(III) To enable such fresh consideration, the petitioner shall appear before the respondent no.3.- Deputy Director of Education, Nagpur Region, Nagpur on 18.08.2023. The petitioner is free to rely upon additional material in the form of the decisions of this Court in that regard.

(IV) The Deputy Director of Education shall decide the claim within a period of four weeks from the date of appearance of the petitioner before it. The decision taken be communicated to the petitioner. Rule is made absolute in aforesaid terms. No costs.

(A.S.CHANDURKAR, J.)

(MRS. VRUSHALI V. JOSHI, J.)

Sub-Article (2) of Article 38 clearly indicates that the teachers can only be appointed on the contract in the form prescribed in Schedule-A appended to the College Code.

20. The Full Bench of this High Court in the case of **Premlata Sudhakar Sathe vs. Governing Body of G. S. Tompe College and Ors. 1981 SCC Online Bom. 52** has held that Article 38 (2) will have to be read together with the contract prescribed in Schedule-A, which forms a part and parcel of the

said article of the College Code. The provisions of the College Code cannot be read in isolation divorce from the contract prescribed in Schedule-A. By the College Code itself, statutory form of agreement is prescribed. This means that the terms and conditions of the contract prescribed in Schedule-A to the College Code are also prescribed by the Statute itself. Thus, the terms in the contract provided in Schedule-A are to be read as articles of the College Code. At present, we are concerned with Clause 8 of contract enumerated in Schedule-A of

परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत कर्मचाऱ्याचा सेवा कालावधीत मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबियांना कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान व रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान तसेच शासन सेवेतून निवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती उपदान अनुज्ञेय करण्याच्या अनुषंगाने कार्यपद्धती

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : रानिप्र-२०२३/प्र.क्र.५७/सेवा-४ : हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक : २४ ऑगस्ट २०२३

वाचा : शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक - रानियो-२०२२/प्र.क्र.३४/सेवा-४, दिनांक ३१.०३.२०२३.

प्रस्तावना

वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक ३१.०३.२०२३ अन्वये परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत कर्मचाऱ्याचा सेवा कालावधीत मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबियांना कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान तसेच शासन सेवेतून निवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती उपदानाचा लाभ अनुज्ञेय करण्यात आला आहे. या शासन निर्णयातील परि. ८ मध्ये याअनुषंगाने कार्यपद्धतीबाबतच्या सविस्तर सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील असे नमूद करण्यात आले आहे. त्यानुसार परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत कर्मचाऱ्याचा सेवा कालावधीत मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबियांना कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान व रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान तसेच शासन सेवेतून निवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती उपदान अनुज्ञेय करण्यासाठी याद्वारे पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे.

शासन परिपत्रक

वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयास अनुसरून परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत असलेल्या कर्मचाऱ्याच्या मृत्युपश्चात त्याचे कुटुंबाने संदर्भाधीन शासन निर्णयासोबतच्या नमुना-३ अन्वये महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ प्रमाणे कुटुंब निवृत्तिवेतनाचा लाभ मिळण्याबाबतच्या विकल्पाची निवड केली असल्यास त्यानुषंगाने कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान अनुज्ञेय करण्यासाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-१ प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

२. परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत रुग्णता निवृत्त झालेला कर्मचारी महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ अंतर्गत रुग्णता निवृत्तिवेतन मिळण्यास पात्र ठरत असल्यास व सदर कर्मचाऱ्याने संदर्भाधीन शासन निर्णयास अनुसरून रुग्णता निवृत्तिवेतन अनुज्ञेय करणे, या विकल्पाची (नमुना-३ नुसार) निवड केली असल्यास, त्यानुषंगाने रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान अनुज्ञेय करण्यासाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-२ प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

३. परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना/राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत सेवेत असलेल्या कर्मचाऱ्याने संदर्भाधीन शासन निर्णयास अनुसरून त्या सोबतच्या नमुना-२ अन्वये महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ प्रमाणे रुग्णता निवृत्तिवेतन/कुटुंब निवृत्तिवेतनाचा लाभ मिळण्याबाबतच्या विकल्पाची निवड केली असल्यास, त्यानुषंगाने रुग्णता निवृत्तिवेतन/कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान/मृत्यू उपदान अनुज्ञेय करण्यासाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-३ प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

४. वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक ३१.०३.२०२३ नुसार कार्यरत असणाऱ्या ज्या शासकीय कर्मचाऱ्याने त्याचा सेवेत असताना मृत्यू झाल्यास किंवा तो रुग्णता सेवानिवृत्त झाल्यास यथास्थिती त्याच्या कुटुंबाला कुटुंब निवृत्तिवेतन/त्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन अनुज्ञेय करण्याचा विकल्प नमुना-२ मध्ये सादर केला आहे. अशा कर्मचाऱ्याला तो सेवानिवृत्त होईपर्यंत सदरचा विकल्प बदलण्याची मुभा असेल. कर्मचाऱ्याने वेळोवेळी सदर केलेल्या विकल्पाची

नोंद आहरण व संवितरण अधिकार्याने कर्मचाऱ्याच्या सेवापुस्तकात तत्परतेने घ्यावी. तसेच सदर विकल्पाची व त्यांची नोंद घेतलेल्या सेवापुस्तकाच्या पानाची साक्षात्कृत सत्यप्रत अधिदान व लेखा अधिकारी/जिल्हा कोषागार अधिकार्यामार्फत केंद्रीय अभिलेख देखभाल अभिकरण (CRA-Protean) यांच्याकडे अभिलेखासाठी पाठवावी. विकल्प देणे हा कर्मचाऱ्याचा अधिकार असल्यामुळे कर्मचाऱ्याने तो ह्यात असताना दिलेला विकल्प, त्याच्या मृत्युपश्चात त्याच्या कुटुंबियांना कोणत्याही परिस्थितीत बदलता येणार नाही.

५. महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील नियम १३२ मध्ये नमूद केल्यानुसार "शासनाला येणे असलेल्या रकमा" प्रथमतः सेवानिवृत्ती उपदान/मृत्यू उपदान यामधून वसूल करण्यात याव्यात.

६. शासनाच्या सेवेतून निवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांचा सेवानिवृत्ती उपदानाचा प्रस्ताव सोबतच्या नमुन्यात परिपूर्ण भरून मूळ सेवापुस्तकासह उपदानाच्या मंजूरीसाठी महालेखापाल कार्यालयास सादर करण्यात यावा. महालेखापाल कार्यालयाकडून प्रकरण मंजूर झाल्यानंतर प्रचलित पद्धतीने उपदान अदा करणेबाबत आहरण व संवितरण अधिकार्याने कार्यवाही करावी. सद्यःस्थिती महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील तरतुदीनुसार सेवानिवृत्ती लाभाची प्रकरणे वित्त विभागाच्या दि. ०२.०७.२०१५ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे महालेखापालांकडे ऑनलाईन पद्धतीने सादर केली जातात. प्रचलित कार्यपद्धतीप्रमाणे राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणालीतील सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांचे सेवानिवृत्ती उपदानाचे प्रस्ताव ऑनलाईन कार्यपद्धतीने सादर करण्यासाठी सेवार्थ प्रणालीमध्ये आवश्यक ते फेरफार करण्यास लागणारा कालावधी विचारात घेता, सद्यःस्थितीत प्रस्तुत शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने सादर करण्यात येणारे सेवानिवृत्ती उपदानाचे प्रस्ताव महालेखापाल कार्यालयांकडे ऑफलाईन पद्धतीने सादर करावेत. तथापि, सदर शासन निर्णयास अनुसरून मंजूर करण्यात येणारे कुटुंब निवृत्तिवेतन व मृत्यू उपदान/रुग्णता निवृत्तिवेतन व सेवानिवृत्ती उपदान याबाबतचे प्रस्ताव वित्त विभागाच्या दि. ०२.०७.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार ऑनलाईन पद्धतीनेच सादर करण्यात यावेत.

७. जिल्हा परिषदा, मान्यता प्राप्त व अनुदानित अशासकीय प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, कृषिपतर विद्यापिठे व त्यांच्याशी संलग्नित मान्यता प्राप्त व अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये तसेच कृषी विद्यापिठे व तत्सम अनुदानित संस्थामधील कर्मचाऱ्यांना वरील निर्णय, योग्य त्या फेरफारांसह लागू राहिल. मात्र याबाबत स्वतंत्र आदेश संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी निर्गमित करण्याबाबतची कार्यवाही त्यांच्या स्तरावरून करावी.

८. हा शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०८२४१६५८२४२३०५ असा आहे. हा परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र सावंत)
शासनाचे अवर सचिव

PR : (1) P58NB2023 (2) P151NB2023

the College Code. It reads as under :-

“ Clause 8:-

After confirmation the services of the party of the first part can be terminated only on the following grounds:-

- (a) Willful and persistent neglect of duty,
(b) Misconduct,

(c) Breach of any of the terms of contract,

(d) Physical or mental unfitness,

(e) Incompetence,

(f) Abolition of the posts .”

Provided firstly that the plea of incompetence shall not, be used against the party of the first party after he has served the party of the

Enclosure to Item No. 874 of NUTA GB Meeting dated 5th November 2023

प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण,

अध्यक्ष, शिवाजी विद्यापीठ शिक्षक संघ (सुटा)

प्रति,

आदरणीय प्रा.बी.टी.देशमुख सर,

माजी विधानपरिषद सदस्य व माजी अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ

आदरणीय भाऊ

सस्नेह नमस्कार,

“शिक्षक दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा”

तुम्ही लिहिलेले सहावा वेतन आयोग संघर्ष विशेषांक, वेतन वितरण व्यवस्थेची स्थापना विशेषांक, तिसरा वेतन आयोग संघर्ष विशेषांक, हे विशेषांक वाचले. असंख्य प्राध्यापकांच्या जीवनामध्ये स्थिरता आणण्यासाठी तुम्ही विधिमंडळामध्ये व महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे प्रमुख संस्थापक सदस्य व नेते म्हणून केलेल्या अविरत संघर्षाला सर्व प्राध्यापकांच्या वतीने सलाम. पहिल्या वेतन आयोगापासून ते सातव्या वेतन आयोगपर्यंतच्या इतिहासाचे तुम्ही साक्षीदार तर आहातच पण ते वेतन आयोग मिळविण्यासाठी उभारलेल्या लढ्याचे एक प्रमुख शिलेदार आहात याचा आम्हा सर्व प्राध्यापकांना सार्थ अभिमान आहे.

दुसऱ्या वेतन आयोगाचा कालखंड व त्यावेळी असणाऱ्या दळणवळणाच्या सुविधा पाहता तुम्ही व महाराष्ट्रातील सर्व घटक संघटनांच्या नेत्यांनी, कार्यकर्त्यांनी, महाविद्यालय पातळीपासून ते अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघापर्यंत जी संघटनेची वांधणी केली व लढा उभा केला, तो सध्या या व्यवसायामध्ये काम करणाऱ्या प्रत्येक प्राध्यापकाला विचार करायला भाग पाडणारा आहे.

दिनांक २४ एप्रिल १९६२ मध्ये स्थापन झालेला अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघ (AIFUCTO) व दिनांक २ एप्रिल १९७५ मध्ये स्थापन झालेला महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ (MFUCTO) या दोन संघटनांनी खऱ्या अर्थाने देश व राज्य पातळीवर संघर्ष करण्यासाठी प्राध्यापकांना एकत्र करून रस्त्यावरची लढाई व न्यायालयीन लढाईच्या माध्यमातून न्याय मिळवून दिला. अर्थातच विद्यापीठ पातळीवर कार्यरत असणाऱ्या संघटनांचा या संघर्षामध्ये मोलाचा वाटा होता व आहे.

सर्व वेतन आयोगांचा इतिहास पाहता, राज्यकर्त्यांची इच्छा असूनही, प्रशासनाने प्राध्यापकांच्या समोर अडचणी उभ्या करण्यासाठी (राज्य ते महाविद्यालयीन पातळीपर्यंत) वापरलेल्या क्लुप्त्या व सूत्रे अधोरेखित होतात. मंत्रिमंडळाने मान्य केलेल्या वेतनश्रेण्या देतांना महाराष्ट्र शासनातील आडमुठ्या व विकृत मनोवृत्तीच्या सचिवांचे व त्यांनी काढलेल्या शासन आदेशांचे, वर्तमानपत्रातील जाहिरातींचे तसेच या शासन आदेशांची अंमलबजावणी करणाऱ्या त्यांच्या कारभार्यांच्या (संचालक उच्च शिक्षण व विभागीय सहसंचालक) अनेक लिला वेतन आयोगाच्या इतिहासात नमूद झाल्या आहेत.

रु. ३००-६०० या कागदोपत्री वेतनश्रेणीमध्ये सुरुवात झालेले महाविद्यालयीन शिक्षक आज सातव्या वेतन आयोगात सुरुवातीला AL-10 मध्ये ५७,७०० ते AL-15 मध्ये १,८२,२०० मूळ वेतन व आनुषंगिक लाभ घेत आहेत. एक काळ होता, मिळेल ते वेतन (?), मिळेल त्या तारखेला, घेण्यासाठी संस्थाचालकांच्या दारात उभा असणाऱ्या प्राध्यापकांचा आज ऑनलाईन पगार थेट त्यांच्या बँक खात्यात येतो. तुमच्या पिढीने संघर्ष करून संस्थाचालकांच्या दारात वेतनासाठी लाईन करून उभे राहणाऱ्या प्राध्यापकाला ऑनलाईन पगार मिळवून दिला, हे या व्यवसायात असणाऱ्या प्रत्येक प्राध्यापकाला कधी विसरता येणार नाही. आज महाविद्यालयीन पातळीवर प्राध्यापक पद (Professor) मिळविण्यात संघटनेला यश आले आहे व त्याचा प्रत्यक्ष लाभ अनेक प्राध्यापक आज घेत आहेत. यापाठीमागे १९६० ते आज अखेरचा ५० वर्षांपेक्षा जास्त काळातील संघर्ष कारणीभूत आहे.

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या नेत्यांच्या सर्वोच्च त्यागाचा, कष्टाचा, प्रामाणिकपणाचा व संघटनेवर असणाऱ्या निस्वार्थी प्रेमाचा दाखला देणारे ‘दोन महत्त्वाचे प्रसंग’ या ठिकाणी मुद्दाम नमूद करू इच्छितो.

प्रसंग एक - तिसऱ्या वेतन आयोग संघर्ष विशेषांकामध्ये वाचावयास मिळाला (NB No. 14 of 2019 page 198-205) तो या ठिकाणी नमूद करावासा वाटतो. महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे अध्यक्ष डॉ.एल.बी.केणी व सरचिटणीस प्रा.किशोर ठेकेदत्त यांना १ नोव्हेंबर १९७५ रोजी ‘मिसा’ खाली अटक करून

१५ महिने स्थानबद्धतेत ठेवण्यात आले. डॉ.किशोर ठेकेदत्त यांना तर त्यांच्या धाकट्या मुलाच्या पहिल्या वाढदिवसाच्या दिवशी व भर दिवाळीमध्ये अटक करण्यात आली होती. तरीही संघटनेचे काम न थांबविता पर्यायी नेतृत्वाची सर्व व्यवस्था करून आंदोलनाची पूर्वतयारी सुरू ठेवली होती. डॉ.एल.बी.केणी व प्रा.किशोर ठेकेदत्त यांनी येरवडा कारागृहात असतांना त्यांच्या विद्याव्यासंगात खंड पडू दिला नाही. या घटनेचा त्यांच्या वैयक्तिक जीवनावर झालेल्या परिणामाची त्यांनी कधीच चर्चा केली नाही ही विशेष बाब आहे. तुरुंगातून सुटका झाल्यानंतर त्यांनी थेट घरी न जाता संघटनेच्या कार्यालयात जाऊन पदभार स्वीकारून कामाला सुरुवात केली.

प्रसंग दोन - सहाव्या वेतन आयोगाच्या आंदोलनाच्या वेळी दिनांक ११ ऑगस्ट २००९ रोजी, विधानपरिषदेत स्पष्ट शब्दात देण्यात आलेल्या आश्वासनांचा सतत भंग केला जात होता म्हणून विधानपरिषद सदस्य पदाचा तुम्ही राजीनामा दिला. प्राध्यापकांच्या हितासाठी तुम्ही आमदारकी पणाला लावली. हा तुमचा सर्वोच्च त्याग आम्ही प्राध्यापक कधीही विसरणार नाही.

केंद्रसरकारचे धोरण व विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे कायदे, नियम राबवितांना अगदी सुरुवातीपासून राज्यशासनाने आडमुठी व सोयीची भूमिका घेतलेली पाहावयास मिळते. ती आजही कायम आहे. आदरणीय भाऊ, आपण नेहमी सांगता की, ‘Determination and Coordination of Standards in Higher Education’ या UGC च्या मूलभूत कर्तव्यापासून UGC फारकत घेत आहे. आजही ‘Determination and Coordination of Standards in Higher Education’ याची वाणवा देशभर आहे. NEP 2020 मध्ये तर याचा कोठेही मागमोस नाही.

अपवाद वगळता बहुतांश संघटनांमध्ये प्रशिक्षित नेते व कार्यकर्त्यांचा अभाव आहे. प्राध्यापक संघटनेत काम करतांना, आनुषंगिक कायदे, मा.उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्णय, शासन आदेश व नियमांचा सखोल व तर्कशुद्ध अभ्यास अपरिहार्य आहे. ‘सुटा’चे संस्थापक सदस्य व आमचे श्रद्धास्थान स्वर्गीय प्रा.संभाजीराव जाधव सर प्रशिक्षित कार्यकर्ते व नेते तयार करण्यावर भर द्यायचे. प्रा.जाधव सर म्हणायचे, प्रशिक्षित कार्यकर्ते का पाहिजेत? तर पदाधिकारी व कार्यकर्ते जर प्रशिक्षित असतील तर, उच्चपदस्तामुळे आपल्या मतावर विपरीत परिणाम होत नाही. शासन, प्रशासन तसेच विद्यापीठ प्रशासन येथील अधिकारी यांचा दबाव, त्याचप्रमाणे तेथील कामगार-कर्मचारी संघटना, पदाधिकारी व संस्थाचालक, प्राचार्य यापैकी कोणाचाही दबाव आपली बाजू मांडताना रहात नाही. निशंकपणे विषयाचा अभ्यास व गुणवत्तेवर आपली बाजू १००% वस्तुनिष्ठ पद्धतीने मांडता येते. प्राध्यापकांची समस्या मांडताना मला काय अडचणी येतील? कोणाचा काय ग्रह होईल? या बाबी पूर्णता गौण मानून समस्या मांडता येतात व ती सवय मनाला जाणीवपूर्वक लावता येते. या विशेषांकाचा उपयोग एम्फुक्टेच्या सर्व घटक संघटनांना प्रशिक्षित कार्यकर्ते तयार करण्यासाठी होईल याची मला खात्री आहे. वेतन आयोगाच्या संघर्ष विशेषांकातील सहपत्रे व मा.उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्णय दीर्घकाळ या क्षेत्रामध्ये काम करणाऱ्या प्रत्येकाला उपयुक्त ठरतील.

प्राध्यापक संघटनेत काम करतांना संघटनेतील अंतर्गत संघर्ष व केंद्रशासनापासून ते महाविद्यालयीन पातळीपर्यंत प्राध्यापकांची होणारी अडचणूक पाहतांना अनेकदा नैराश्य येते. मन उद्विग्न होते. आपण काम थांबवावे का? असा विचार मनाला स्पर्श करून जातो. पण लगेचच वरील सर्वोच्च त्यागाचे व समर्पणाचे ‘दोन महत्त्वाचे प्रसंग’ डोळ्यासमोर येतात व मनातील नैराश्य दूर होऊन पुन्हा नव्याने लढण्याची प्रेरणा मिळते.

वयाची ऐंशी ओलांडली असताना तुम्ही हे विशेषांक लिहिण्यासाठी घेतलेले परिश्रम नक्कीच प्रेरणादायी आहे. हे लिखाण महाराष्ट्रातील प्राध्यापक संघटनांच्या भविष्यातील संघर्षात संदर्भ म्हणून वापरले जाईल. तुम्ही दाखविलेल्या प्रामाणिकपणाच्या, त्यागाच्या, निष्ठेच्या आणि अविरत संघर्षाच्या मार्गावर आम्ही नेहमीच चालत राहू.

पुन्हा एकदा हे विशेषांक लेखनासाठी तुम्ही घेतलेल्या परिश्रमाबद्दल धन्यवाद व आभार.

दिनांक ५ सप्टेंबर, २०२३

आपला विश्वासू,
(प्रा.डॉ.आर.के.चव्हाण, अध्यक्ष, सुटा)

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सातारा ११७, शुक्रवारपेठ, सातारा-४१५००२

**We do not find any inconsistency between proviso to
Clause 5 and the second proviso Clause 8
of contract appended to the
College Code.**

(See Para 27 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 154 of this Bulletin.)

second part for five years or more

Provided secondly the services of the party of the first, part shall not be terminated under clause (c) or (f) without the previous approval of Nagpur University.

21. This take us to Statute 53, which was brought into force from 2nd January, 1978 on the day, when it received assent of the Chancellor. Before Statute 53 was brought into force, there was no deemed confirmation to the probationary teachers working in affiliated Colleges. Clause 4 of the Statute 53 provides at first instance a teacher be appointed on probation for a period of two years, at the end of which, he shall be confirmed. His services can be dispensed with, provided at least a month before expiry of probation period, a notice is given. In absence of such notice and on completion of two years, it shall be construed that he has completed the period of probation satisfactorily and he is confirmed. Clause 5 provides that termination of service of any teacher shall take place only in accordance with provisions of the College Code and contract appended thereto. The proviso to Clause 5 is read as under :-

“Provided that, in case of a teacher, who is already confirmed prior to the commencement of the Statute or in case of teacher covered by para four above, no notice of termination shall be issued or termination made effective without the prior approval of the executive council of Nagpur University”

22. It is germane to note that the second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code gives protection of prior permission of the Nagpur University to a teacher, if his termination is sought on account of Clause (a) breach of any terms of contract or (f) abolition of the posts. This protection was not available to the cases covered by sub-clauses (a) willful and persistent negligence; (b) misconduct; (d) physical or mental unfitness and (e) incompetence; enumerated in Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code. Apart from it, there was no provision in the College Code of deemed confirmation to a probationary teacher.

23. With a view to protect tenure of the teachers who have completed probation period of two years and still not confirmed and to extend a protective umbrella to teachers from arbitrary termination on account of grounds mentioned in Sub-Clauses (a),(b),(d),(e) of Clause 8 of contract appended Schedule-A to the College Code, **the Senate framed**

the Statute 53, which received assent of the Chancellor on 02.01.1978. As per Clause 4 of Statute 53, every teacher appointed against a clear vacancy, on completion of period of probation of two years, in absence of any notice of termination before a month of expiry of probation period which shall be construed that he has completed the period of probation satisfactorily and he is confirmed. By proviso to Clause 5 of Statute 53, additional protection of prior approval of the Executive Council of University to notice of termination was extended to the cases of termination of teachers, who are already confirmed prior or subsequent to commencement of the Statute 53 or deemed confirmed by deeming fictions as provided in para 4 of Statute 53, on account of (a) willful and persistent negligence; (b) misconduct; (d) physical or mental unfitness and (e) incompetence, enumerated in Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code, which was not available in the College Code.

24. We have noted that in year 2010, Statute 10 of 2010 was framed by the Senate to provide procedure to be followed by the University for grant of approval to issue notice of termination under Clause 53. This Statute provides for evaluating the proposal of notice of termination, the Sub Committee constituted by the Executive Council shall see that whether action initiated by College was bona fide; whether an opportunity was granted by the Inquiry Officer to the teacher; and proportion of punishment with the degree of misconduct. This shows that by Statute 10, a mechanism has been provided for dealing the proposal of notice of termination of a confirmed teacher on account of sub-clauses (a) to (f).

25. It appears to us that the Statute 53 is framed by the Senate by keeping in mind the College Code with an intend and object to extend additional benefits to teachers what they did not have in the College Code. Further, the mechanism was provided for evaluating the proposal for approval in case of termination notice. Thus, a conscious subordinate legislation was framed by taking note of the College Code (Ordinance 24). The second proviso of Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code provides protection to a teacher in case of termination on the ground of breach of any terms of contract or abolition of posts by making mandatory for the affiliated colleges to seek prior approval of the Nagpur University before issuance of any notice of termination. By making proviso to

However, at the same time, a proviso to the said clause protects confirmed teachers by stipulating a condition that no notice of termination shall be issued or termination made effective without prior approval of the Executive Council of Nagpur University.

(See Para 26 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 154 of this Bulletin.)

The Senate framed the Statute 53, which received assent of the Chancellor on 02.01.1978. As per Clause 4 of Statute 53, every teacher appointed against a clear vacancy, on completion of period of probation of two years, in absence of any notice of termination before a month of expiry of probation period which shall be construed that he has completed the period of probation satisfactorily and he is confirmed.

(See Para 23 of the Judgment of the full bench of the Bombay High Court on page 153 of this Bulletin.)

Clause 5 of Statute 53, benefit which was available to certain classes of cases in earlier subordinate legislation i.e. College Code, is made available to all cases.

26. No doubt, Clause 5 of Statute 53 contemplates that termination of service of any teacher shall take place only in accordance with the provisions of the College Code and contract appended thereto. **However, at the same time, a proviso to the said clause protects confirmed teachers by stipulating a condition that no notice of termination shall be issued or termination made effective without prior approval of the Executive Council of Nagpur University.** The necessary implications of this proviso would be that in case termination of a confirmed teacher on account of any of cases mentioned in sub-clauses (a) to (e) of Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code, prior approval of the Managing Council to notice of termination is mandatory in cases of confirmed teacher, but, all other conditions, enumerated in Clause 8 of contract ScheduleA appended to the College Code will remain as it is.

27. We do not find any inconsistency between proviso to Clause 5 and the second proviso Clause 8 of contract appended to the College Code. What is envisaged in second proviso to Clause 8 of contract appended Schedule-A to the College Code has been extended further in proviso to Clause 5 of Statute 53. The present case is not a case of head on clash between two provisions. Therefore, the case of **Zilla Sahakari Kendriya Bank Maryadit (supra)**, will not be applicable to the present case.

28. The Supreme Court in case of Saregama India Limited vs. Next Radio Limited & Ors. (2022) 1 SCC 701 has held in paras 21 and 22 of its judgment. It read as under:-

"21. It is a settled principle of law that when the words of a Statute are clear and unambiguous, it is not permissible for the court to read words into the statute. A Constitution Bench of this Court in Padma Sundara Rao v. State of T. N. has observed SCC p. paras : (542, 12 & 14).

"12. ... the court cannot read anything into a statutory provision which is plain and unambiguous. A Statute is an edict of the legislature. The language employed in a Statute is determinative factor of legislative intent. The first and primary rule of construction is that the intention of the legislation must be found in the words used by the legislature itself. The question is not what may be supposed and has been intended but what has been said.

13. xxxxxxxxxxxx

14. While interpreting a provision the court only interprets the law and cannot legislate it. If a provision of law is misused and subjected to the abuse of process of law. it is for the legislature to amend modify or repeal it if deemed necessary."

22. The Court is entrusted by the Constitution of the power of judicial review. In the discharge of its mandate the court may evaluate the validity of a legislation or rules made under it. A Statute may be invalidated if it is ultra vires constitutional guarantees or transgresses the legislative domain entrusted to the enacting legislature. Delegated legislation can, if it results in a constitutional infraction or is contrary to the ambit of the enacting Statute be invalidated. However, the court in the exercise of judicial review cannot supplant the terms of the provision through judicial interpretation by rewriting statutory language. Draftsmanship is a function entrusted to the legislature. Craftsmanship on the judicial side cannot transgress into the legislative domain by rewriting the words of a statute. For then, the judicial craft enters the forbidden domain of a legislative draft."

29. We may record that in view of clear and unambiguous words of the provisions which we are dealing, it is not open to us to read words into statute. There is no ambiguity in these two provisos. Since the words used in these two provisos are clear, there is no need of interpretation of these provisos. Therefore, the decisions of the Apex Court cited by both the parties on the methods of interpretation in the cases of ambiguity are not required to be referred.

30. This takes us to the submissions of learned Counsel for the respective parties. Learned Counsel for the petitioners would contend that the College Code has been incorporated under Clause 5 of Statute 53 and, therefore, the doctrine of **'legislation by incorporation'** will attract. According to this doctrine the provision of the College Code will apply and prevail over Statute 53. Whereas, the counsel appearing for the respondents submitted that mentioning of the College Code in Statute 53 is by way of reference and, therefore, the doctrine of **'legislation by reference'** would be applicable in the present case. In the case of doctrine by reference, the weightage is to be given to Statute 53. **We have already noted that there is no inconsistency between Statute 53 and the College Code**, rather, they are supplementary to each other and are to be read together. Thus, here is not a case that the court is required to choose either one of them and, **therefore, there is no need to apply either the doctrine of 'legislation by incorporation' or doctrine of 'legislation by reference'**.

31. We find that conjoint reading of the both the provisos clarify that the present case is a case of adding additional proviso to Clause 8 of contract appended to the College Code to extend the benefit of protection in case of termination in some more cases than what is in second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code. The provisos are often added not as an exception or qualify to the main enactment, but as a saving clause in which cases they will not be construed as controlled by sections. **Thus, what has been saved**

by the second proviso of Clause 8 of contract appended to the College Code, furthermore has been saved by the comprehensive proviso to Clause 5 of Statute 53. The apprehension that second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code, becoming redundant is without any basis. Here is a case of merger, wherein second proviso to Clause 8 of contract appended to the College Code is merged in comprehensive proviso to Clause 5 of Statute 53, which is couched in general terms.

32. Whenever there is particular and general provision in the same statute and they are very clear and the only difficulty in their application, the provision framed in its most comprehensive sense would take the field and the particular provision will merge in comprehensive provision. **In the present case, the proviso to Clause 5 of Statute 53 being comprehensive proviso will prevail over second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code.**

33. As stated above, there is no repugnancy between these two provisos. Even, if it is so then subsequent proviso will always prevail on the first proviso. **Where sections of enactment contain two provisos and the second proviso is repugnant in any way to the first, the second proviso must prevail for it stands last in the enactment and speaks the last intention of the makers.**

34. Statute 53 received ascent of the Chancellor on 02.01.1978 is later in point of time the College Code, which came into force in the year 1968. **The intent and object of the Statute 53 is to extend additional benefits to teachers, which were not available in the College Code.** The object and intent of the statute will be defeated if the proviso to Clause 5 of Statute 53 is not read with Clause 8 of contract appended to the College Code.

35. This brings us back to genesis of the reference. Initially, the learned referral judge made the reference to the Division Bench on the premise that in *Sanjay Vidyasagar Soni (supra)*, the learned Single Judge of this Court did not follow the ratio laid down in *Asmita Basole and Anr. (supra)*. The Division Bench opined that the judgment of another Division Bench in *Diwakar Maloji Kamble and ors. (supra)* has hold otherwise that what has been held in *Asmita Basole and Anr. (Supra)* and made the reference to this Full Bench. We have carefully gone through the judgments in *Asmita Basole and Anr. (supra)*, *Sanjay Vidyasagar Soni (supra)* and *Diwakar Maloji Kamble and ors. (supra)*.

36. Dicta in the case of *Asmita Basole and Anr. (Supra)* is clear. The Division Bench of this Court has held what we have said in forgoing paras that in the case of termination of confirmed teacher on account of sub-clauses (a) to (f) of Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code, prior approval of the Executive Council of University is required to notice of termination. We find that the learned Single Judge in *Sanjay Vidyasagar Soni (Supra)* has correctly applied the ratio of *Asmita Basole and Anr. (Supra)*. The para 18 of the judgment in *Asmita Basole and Anr. (Supra)* is read as under:

"18. Clause 8 created embargo on the termination of a confirmed teacher under Clauses (c) and (f) without the previous approval of the Nagpur University. Thus for termination on grounds (a), (b), (d) or (e) no such approval was necessary. Proviso to Clause of Statute . 5 53 for the first time created a bar against issuance of notice of termination or making the termination effective without prior approval of the Executive Committee in every case. |

In our view Clause applies to a teacher who is already 5 confirmed prior to and to a teacher deemed to 2-1-1978 be confirmed under Clause the scheme and intention of 4, Statute being to prohibit the management from issuing 53 notice of termination or to make effective the termination of all those teachers who stood confirmed before 2-1-1978 and who are deemed to be confirmed subsequent to that date. It does not appear that the bar is meant to be . operated against the termination of a teacher during probationary period before expiry of which he has no right to the post."

37. Later on, another Division Bench of this Court in *Diwakar Maloji Kamble and ors*, which was also a case of termination of a teacher for misconduct while confirming the view of learned Single Judge, has held as under:-

"34. We further find from the reading of paragraph Nos. 4 and 5 of the Statute 53 and the Full Bench judgment in the case of *Premlata Sudhakar Sathe v. Governing Body of G. S. Tompe College (supra)* that confirmation being automatic in service, there is no requirement of issuance of formal order of confirmation for the purposes of extending them protection about prior permission. It is a well settled legal position as is found in the instant case that there is a specific provision providing for confirmation in service if a person has worked for a period of 24 months from the date of his appointment. It is not the case of the Management nor has been established anywhere on record that these three employees who worked for years did not work on a clear 13-14 sanctioned post and therefore, it is not necessary for us to meet the contrary findings recording by the college Tribunal as the learned Single Judge has taken care of the said aspect. We are thus of the clear view that the learned Single Judge has made a detailed discussion on this issue and arrived at a correct conclusion that prior permission of the University before terminating the services of these three employees was required and that having not been obtained the termination orders were illegal."

38. Thus, we do not find that what has been held in *Asmita Basole and Anr (supra)* has not been followed in *Sanjay Vidyasagar Soni (supra)*. Even, we do not find the conflict of views between the judgments of Division Bench in the cases of *Asmita Basole and Anr (supra)* and *Diwakar Maloji Kamble and Ors. (supra)*. Rather, the ratio in *Asmita Basole and Anr. (supra)* that without approval of the Executive Council of the University, no notice of termination can be issued in all cases enumerated in sub-clauses (a) to (f) of Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code, is followed in *Diwakar Maloji Kamble and Ors. (supra)*.

39. Insofar as the argument of learned Counsel for the petitioners regarding non-feasibility of taking approval from the Executive Council and proviso to Clause 5 of Statute, being absurd and unworkable is concerned, we make it clear that since the reference is with regard to answer the specific question, we have not gone into this submission of learned Counsel for the petitioners.

40. To conclude, we hold that the proviso to Clause 5 of Statute 53 being comprehensive, will prevail over second proviso to Clause 8 of contract Schedule-A appended to the College Code. Accordingly, we are of the considered opinion that the requirement of proviso below Clause 5 of Statute 53 is attracted in a case, where an employee is terminated on the ground of willful and persistent neglect of duty and/or misconduct covered by Clause 8(a) & (b) of the contract Schedule-A appended to Ordinance 24 of the College Code.

41. We answer the reference, accordingly.

42. The Writ Petition shall now be placed before the appropriate Bench for disposal.

(SUNIL B. SHUKRE, J.)

(VINAY JOSHI, J.)

(M. W. CHANDWANI, J.)

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH : ABSTRACT

Higher Education Department - Enhancement of age of superannuation of regular Teachers working in the Universities of the State of Andhra Pradesh under the administrative control of Higher Education Department and who are drawing UGC scale of pay in Universities in the State,
from 62 years to 65 years - Orders - Issued.

*****

HIGHER EDUCATION (U.E) DEPARTMENT :

G.O.Ms.No.39 Dated : 29-07-2023

Read the following :- (1) G.O.Ms NO.59, Higher Education (UE) Department, dt.24-12-2014. (2) From the A.P. State Council of Higher Education, e-file bearing Computer No.1619039.

*****

ORDER

In the reference 1st read above, Government issued orders **enhancing the age of superannuation of regular university Teachers in the State from 60 year to 62 year with effect from 02-06-2014.**

2. In order to keep up expertise and also to retain the senior most faculty in the A.P. State Universities for some more time that facilities maintaining the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) grading and harness the Central Government Grants, the Secretary, A.P. State Council of Higher Education (APSCHE), in the letter 2nd read above, has informed that the 6th Central Pay Commission constituted by the Government of India recommended the enhancement of the age of superannuation for teachers to 65 years. The Department of Higher Education, Ministry of Human Resources Development, Government of India addressed the Lr.No.1-32/2006-U.II/U.I(1), dt.31.12.2008 to University Grants Commission, New Delhi communicating the scheme of revision of pay scale for teachers and equivalent cadre in Universities and Colleges following the Revised Pay Scale of Central Government Employees. Accordingly the UGC implemented to the revised pay scales to all the central universities and centrally funded institutions and informed all the states to implement the same to the universities and colleges implementing UGC scales. **The University Grants Commission pay scales are being implemented by the Government of Andhra Pradesh to the teachers of all State Universities and Colleges wherever UGC scales are applied.** Therefore, the Secretary, APSCHE viewed that the State Government has the authority and jurisdiction to decide the enhancement of age of superannuation from 62 to 65 years to the University teachers, and requested the Government to examine the remarks and to take appropriate decision in the matter.

3. **Government after careful examination of the matter, hereby enhance the age of superannuation of regular teachers working in the Universities of the State of Andhra Pradesh under the administrative control of Higher Education Department from 62 years to 65 years.** The enhanced age of superannuation is applicable only to the Teaching faculty, who are drawing UGC scale of pay in Universities in the State.

4. The Registrars of all the Universities in the State under the administrative control of Higher Education Department are advised to place the matter before the Executive Councils of the respective Universities and take necessary action in the matter accordingly.

5. This order issues with the concurrence of Finance (HR.IV-FR&LR) Department, vide their UO No. FIN01-HR/99/2022-HR-IV (Computer No.1729683) Department, Dt.28.07.2023.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh)

J. Syamala Rao

Principal Secretary to Government

To, : All the Registrars of Universities of the State under the administrative control of Higher Education Department.

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय व अशासकीय अनुदानित पदवी व पदविका संस्थांतील अध्यापकांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्याच्या अनुषंगाने निर्गमित केलेल्या दि. ११.०९.२०१९ च्या शासन निर्णयासोबतच्या पे-मॅट्रिक्स टेबलमध्ये सुधारणा करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन शुद्धिपत्रक क्रमांक : संकीर्ण-११११/(१५७/२०)/तांशि-२,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२ : दिनांक : ३० मे, २०२३

वाचा : (१) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. सावेआ-११११/(प्र.क्र.४४/१९)/तांशि-२, दि. ११ सप्टेंबर २०१९.

(२) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई यांचे क्र. संलेको-२०२०/सेवार्थ/THE-DME Pay Matrix/५३८, दि. २५.११.२०२०.

(३) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे क्रमांक ५/तंशिसं/सावेआ/Pay Matrix/२०२२/२२०, दिनांक ६ मे, २०२२ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना

अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद (AICTE) च्या दि. ०१.०३.२०१९ च्या अधिसूचनेस अनुसरून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या संदर्भाधीन दि. ११ सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या (दोन स्वतंत्र) शासन निर्णयान्वये शासकीय व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी पदवी आणि पदविका संस्थातील शिक्षक व शिक्षक समकक्ष पदांना ७ व्या वेतन आयोगाच्या सुधारित वेतनसंरचना लागू करण्यात आलेल्या आहेत. तथापि यासंदर्भात लेखा कोषागार संचालनालयाच्या संदर्भाधीन दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये त्यांनी असे निदर्शनास आणले आहे की, तंत्रशिक्षण संचालनालयातील शिक्षकीय पदांची वेतनसंरचना लक्षात घेता सदर कर्मचाऱ्याचे वेतन दि. ११ सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या Annexure-1 मध्ये नमूद असलेल्या पे मॅट्रिक्सच्या अंतिम Cell पर्यंत पोहचलेले आहे. सदर शासन निर्णयासोबतच्या Annexure-1 मधील पदवी संस्थांकरिता वेतन मॅट्रिक्स मधील "Cell no/Level-13 A1 व 14" तसेच, पदविका संस्थांकरिता वेतन मॅट्रिक्स मधील "Cell no/Level-12, 13 A1 व 14" मध्ये अधिकचे १० टप्पे (Cell) वाढवून ई-सेवार्थ प्रणालीमध्ये नोंद करण्याबाबत वित्त विभागाच्या सहमतीने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने शुद्धिपत्रक निर्गमित करावे, असे लेखा कोषागार संचालनालयाने सूचित केले होते. यानुसार विभागाच्या संदर्भाधीन-१ येथील शासन निर्णयात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शुद्धिपत्रक

वरील पार्श्वभूमीवर शासकीय व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी पदवी आणि पदविका संस्थातील शिक्षक व शिक्षक समकक्ष पदांना ७ व्या वेतन आयोगाच्या सुधारित वेतनसंरचना लागू करण्याबाबतच्या शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या संदर्भाधीन दि. ११ सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या (दोन स्वतंत्र) शासन निर्णयासोबत जोडलेले Annexure-1 रद्द करण्यात येत असून, त्याऐवजी आता सदर शुद्धिपत्रकासोबत जोडलेल्या सुधारित Annexure-1 नुसार पुढील कार्यवाही करण्यात यावी.

२. सदरचे शासन शुद्धिपत्रक हे वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक-४८/२०२३/सेवा-९, दिनांक ०८.०२.२०२३ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदरचे शासन शुद्धिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२३०५३११३३७३३०५०८ असा आहे. हे शुद्धिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.वि.दळवी) अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र शासन : महसूल व वन विभाग : जिल्हाधिकारी यांचे कार्यालय, जळगाव

लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) शाखा

अल्पबचत इमारत, पहिला मजला, जिल्हाधिकारी कार्यालय आवार, जळगाव, पिन कोड ४२५००९

क्र.लवाद/कावि/१४३/२०२३, दि. २७.०९.२०२३ : जाहिरात

(१) लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) तथा जिल्हाधिकारी, जळगाव (२) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, जळगाव भाग, जळगाव (३) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, भुसावळ भाग, भुसावळ (४) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, अमळनेर भाग, अमळनेर (५) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, पाचोरा भाग, पाचोरा आणि (६) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी चाळीसगाव भाग, चाळीसगाव यांचे कार्यालयांतील पुढील पदांवर मासिक मानधन तत्वावर कामकाज करण्याकामी केवळ तात्पुरत्या स्वरूपात ६ महिन्यांचे (प्रथम ३ महिने व आवश्यकता असल्यास त्यापुढे ३ महिने) कालावधीसाठी पुढील अटी व शर्ती बंधनकारक ठेवून पात्र सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी व उमेदवारांची नियुक्ती करावयाची आहे.

यासाठी दि. २९.०९.२०२३ रोजी सकाळी ९.४५ ते दि. १३.१०.२०२३ रोजी सायंकाळी ०६.१५ (शासकीय सुटीचे दिवस वगळून) या कालावधीत इच्छुक व पात्र सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी व उमेदवारांकडून समक्ष अथवा नोंदणीकृत डाकेद्वारे अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

अ. क्र.	पदनाम	आवश्यक संख्या	प्रतिमाह मानधन
१	सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा नायब तहसिलदार	०८	रु. ४०,०००/-
२	सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा मंडळ अधिकारी किंवा लिपीक-टंकलेखक	१५	रु. २५,०००/-
३	संगणक चालक (Computer Operator)	३०	रु. १६,०००/-
४	शिपाई	१०	रु. १२,०००/-

वयोमर्यादा :-

(वयोमर्यादा गणण्याचा दिनांक :- १३.१०.२०२३)

अ.क्र.	पदनाम	वयोमर्यादा
१	सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा नायब तहसिलदार	६८ पेक्षा जास्त नसावे.
२	सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा मंडळ अधिकारी किंवा लिपीक-टंकलेखक	
३	संगणक चालक (Computer Operator)	२२ ते ४५ वर्ष
४	शिपाई	१८ ते ४५ वर्ष

शैक्षणिक अर्हता व अनुभव :-

अ.क्र.	पदनाम	शैक्षणिक अर्हता व अनुभव
१	सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा नायब तहसिलदार	सदर पदावर कमीत कमी ३ वर्ष काम केल्याचा अनुभव असणे आवश्यक. मराठी व इंग्रजी लिहिता/ वाचता येणे आवश्यक. संगणक अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण अगर सूट मिळालेली असणे आवश्यक.
२	सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा मंडळ अधिकारी किंवा लिपीक-टंकलेखक	सदर पदावर कमीत कमी ५ वर्ष काम केल्याचा अनुभव असणे आवश्यक. मराठी व इंग्रजी लिहिता/ वाचता येणे आवश्यक. संगणक अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण अगर सूट मिळालेली असणे आवश्यक. संगणकावर मराठी व इंग्रजी टंकलेखन करता येणे आवश्यक. (टंकलेखन अट मंडळ अधिकारी) पदाला लागू नाही)
३	संगणक चालक (Computer Operator)	कोणत्याही शाखेची पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक. संगणक अर्हता म्हणून MS-CIT परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक. मराठी टंकलेखन ३० श.प्र.मि. आणि इंग्रजी टंकलेखन ४० श.प्र.मि. परीक्षा उत्तीर्ण असलेबाबत शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र किंवा शासनमान्य संगणक टंकलेखन प्रमाणपत्र धारण करणे आवश्यक. मराठी व इंग्रजी लिहिता/वाचता येणे आवश्यक. संगणकावर मराठी व इंग्रजी टंकलेखन करता येणे आवश्यक.
४	शिपाई	उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा (HSC/१२ वी) उत्तीर्ण असणे आवश्यक. मराठी व इंग्रजी लिहिता/वाचता येणे आवश्यक.

राष्ट्रीय निवृत्तितेज्येन प्रणाली व जुनी निवृत्तितेज्येन योजना यांचा तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.२९/सेवा-४

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : १४ मार्च २०२३

शासन निर्णय

राज्यशासनाच्या सेवेत दिनांक १ नोव्हेंबर २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी राष्ट्रीय निवृत्तितेज्येन प्रणाली (NPS) (पूर्वीची परिभाषित अंशदान निवृत्तितेज्येन योजना DCPS) लागू करण्यात आली आहे. राष्ट्रीय निवृत्तितेज्येन प्रणाली व जुनी निवृत्तितेज्येन योजना यांचा तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

- (१) श्री. सुबोध कुमार, भा.प्र.से. (सेवानिवृत्त)
- (२) श्री.के.पी.वक्षी, भा.प्र.से. (सेवानिवृत्त)
- (३) श्री.सुधीरकुमार श्रीवास्तव, भा.प्र.से. (सेवानिवृत्त)
- (४) समितीचे सचिव - संचालक, लेखा व कोषागारे

२. सदर समितीने राष्ट्रीय निवृत्तितेज्येन प्रणाली व जुनी निवृत्तितेज्येन योजना यांचा तुलनात्मक अभ्यास करून दिनांक १ नोव्हेंबर २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्तीअंती खात्रीशीर आर्थिक व सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित करण्यासाठी उपाययोजनेबाबतची शिफारस/अहवाल शासनास ३ महिन्यात सादर करावा.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०३१४२००३१३६८०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(र.शि.घाटगे)

शासनाचे उपसचिव

विविधित कामाचे स्वरूप :-

(१) लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) तथा जिल्हाधिकारी, जळगाव (२) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, जळगाव भाग, जळगाव (३) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, भुसावळ भाग, भुसावळ (४) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, अमळनेर भाग, अमळनेर (५) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, पाचोरा भाग, पाचोरा आणि (६) सक्षम प्राधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी चाळीसगाव भाग, चाळीसगाव यांचे कार्यालयांतील वरिष्ठ अधिकारी यांनी भूसंपादन विषयक नेमून दिलेले सर्व कामकाज.

याव्यतिरिक्त वरिष्ठ अधिकारी यांच्या निर्देशानुसार सोपविण्यात येणारे इतर प्रशासकीय कार्यालयीन कामकाज.

कार्यालयीन कामकाजाची वेळ :-

अ.क्र.	पदनाम	कामकाज वेळ
१	सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा नायब तहसिलदार	सोमवार ते शनिवार सकाळी ०९.४५ ते
२	सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा मंडळ अधिकारी किंवा	सायंकाळी ०६.१५

३	लिपीक-टंकलेखक संगणक चालक (Computer Operator)	
४	शिपाई	सोमवार ते शनिवार सकाळी ०९.३० ते सायंकाळी ०६.३०

टीप :- याव्यतिरिक्त कामकाजाचे महत्त्व/स्वरूप/तातडी व प्राथम्य पाहून वरिष्ठ अधिकारी यांच्या निर्देशानुसार अतिरिक्त वेळ कामकाज करणे बंधनकारक राहिल.

अर्जासोबत सादर करणे आवश्यक असलेले कागदपत्र :-

(अ) सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा सेवानिवृत्त नायब तहसिलदार, सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा सेवानिवृत्त मंडळ अधिकारी किंवा सेवानिवृत्त लिपीक-टंकलेखक या पदांसाठी :-

(१) विहित नमुन्यातील अर्ज व त्यावर नजीकच्या कालावधीत काढलेले पासपोर्ट आकाराचे छायाचित्र.

(२) मूळ सेवापुस्तकाची प्रमाणित नक्कल प्रत/स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत अथवा दुय्यम सेवापुस्तकाची स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत.

(३) नियुक्ती प्राधिकारी यांच्या स्वाक्षरीने निर्गमित केलेले ना विभागीय चौकशी ना देय प्रमाणपत्र (२७/४ प्रमाणपत्र) ची प्रमाणित नक्कल प्रत / स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत.

(४) निवृत्तीवेतन मंजूर झालेबाबत दस्तऐवजाची प्रमाणित नक्कल प्रत/स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत.

(५) सेवानिवृत्तीच्या दिनांकापूर्वीच्या ५ वर्षांच्या गोपनीय अहवालाच्या प्रमाणित नक्कल प्रत/स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत. (उपलब्ध नसल्यास लेखी अर्ज स्वरूपात कळविणे आवश्यक राहिल.)

(६) संपूर्ण सेवाकालावधीत उल्लेखनीय कामकाजाबद्दल मिळालेले प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत/स्वसाक्षात्कृत छायाप्रत.

(७) आधार कार्ड साक्षात्कृत छायाप्रत.

(८) पॅन कार्ड साक्षात्कृत छायाप्रत.

(ब) संगणक चालक (Computer Operator) व शिपाई या पदांसाठी :-

(१) विहित नमुन्यातील अर्ज व त्यावर नजीकच्या कालावधीत काढलेले पासपोर्ट आकाराचे छायाचित्र.

(२) संगणक चालक पदासाठी कोणत्याही शाखेची पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असल्याबाबत प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत

(३) शिपाई पदासाठी उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा (HSC/१२ वी) उत्तीर्ण असल्याबाबतचे प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत.

(४) संगणक चालक पदासाठी संगणक अर्हता म्हणून MSCIT परीक्षा उत्तीर्ण असल्याबाबतचे प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत.

(५) संगणक चालक पदासाठी मराठी टंकलेखन ३० श.प्र.मि. आणि इंग्रजी टंकलेखन ४० श.प्र.मि. परीक्षा उत्तीर्ण असलेबाबत शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र किंवा शासनमान्य संगणक टंकलेखन प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत.

(६) वयाचा पुरावा म्हणून शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्राची (School Leaving Certificate) साक्षात्कृत छायाप्रत.

(७) महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी असल्याबाबत वय व अधिवास (Age & Domicile) प्रमाणपत्राची साक्षात्कृत छायाप्रत.

(८) आधार कार्ड साक्षात्कृत छायाप्रत.

(९) पॅन कार्ड साक्षात्कृत छायाप्रत.

सर्वसाधारण अटी व शर्ती :-

(१) सेवानिवृत्त तहसिलदार किंवा सेवानिवृत्त नायब तहसिलदार, सेवानिवृत्त अव्वल कारकून किंवा सेवानिवृत्त मंडळ अधिकारी किंवा सेवानिवृत्त लिपीक-टंकलेखक या पदावर नियमित पदोन्नती अगर सरळसेवेने नियुक्त झालेल्या व त्या पदांवरून नियत वयोमानानुसार अथवा स्वेच्छा सेवानिवृत्तीमुळे निवृत्त झालेले अधिकारी/कर्मचारीच संबंधित पदावर नियुक्तीसाठी अर्ज करण्यास पात्र राहतील. संबंधित पदाचा सेवांतर्गत आस्थापित प्रगती योजनेचा लाभ मिळाला आहे म्हणून त्या पदावरील नियुक्तीसाठी अर्ज करता येणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

(२) सदर नियुक्ती ही कायमस्वरूपी नसून निव्वळ तात्पुरत्या स्वरूपात मानधन तत्वावर राहिल.

(३) सदर नियुक्ती ही आदेशाच्या दिनांकापासून प्रथम ३ महिन्यांसाठी व त्यानंतर कामकाजाचे स्वरूप व नियुक्त उमेदवाराचे कामकाज पाहून मुल्यमापन केल्यानंतर निम्नस्वाक्षरीत ठरवतील अशा त्यापुढील ३ महिन्यांच्या कालावधीसाठीच राहिल. आवश्यकता वाटल्यास सदर मुदत वाढविण्याचा अगर संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवा संपुष्टात आणण्याचा अधिकार निम्नस्वाक्षरीतांना राहिल.

(४) मानधन तत्वावर नियुक्ती देण्यात आल्यामुळे संबंधितांस शासनाच्या कोणत्याही संवर्गात सेवा समावेशनाबाबत/सामावून घेण्याबाबतचे वा नियमित सेवेचे इतर कोणतेही लाभ मिळण्याचा अधिकार/हक्क नसेल.

(५) सेवानिवृत्त तहसिलदार/सेवानिवृत्त नायब तहसिलदार/सेवानिवृत्त अव्वल कारकून/सेवानिवृत्त मंडळ अधिकारी/सेवानिवृत्त लिपीक-टंकलेखक या पदांसाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवाराविरुद्ध कोणतीही विभागीय चौकशीची कारवाई चालू किंवा प्रस्तावित नसावी. तसेच, संबंधितांविरुद्ध कोणतेही न्यायिक प्रकरण चालू

अथवा प्रस्तावित नसावे.

(६) उमेदवार हा शारीरिक, मानसिक वा आरोग्याच्या दृष्टीने सक्षम असावा, तसेच प्रस्तावित सेवेसाठी त्यांच्याकडे कामकाजासाठी आवश्यक क्षमता असावी.

(७) नियुक्तीच्या कालावधीत मानधन तत्वावर विवक्षित काम पूर्ण करण्याची जबाबदारी संबंधित व्यक्तीची राहिल व तसे बंधपत्र/हमीपत्र रु. १००/- चे नोंदणीकृत स्टॅप पेपरवर नियुक्तीच्या वेळी देणे आवश्यक आहे. तसेच सदर बंधपत्रात/हमीपत्रात मानधन तत्वावर नियुक्ती देताना शासनाने व विभागाने निश्चित केलेल्या अटी व शर्ती, संबंधित उमेदवारांकडून नियमित सेवेत घेण्याबाबत अथवा इतर कोणत्याही हक्काची मागणी करण्यात येणार नाही, याचा समावेश करून सदर अटी व शर्ती मान्य असल्याचा उल्लेख करण्यात येईल.

(८) नियुक्ती प्राधिकारी म्हणून लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) तथा जिल्हाधिकारी, जळगाव यांना विशेष परिस्थितीत कोणत्याही वेळी अशा अधिकारी/कर्मचारी यांच्या मानधन तत्वावरील सेवा समाप्त करण्याचे अधिकार राहतील.

(९) तात्पुरत्या स्वरूपात मानधन तत्वावर नियुक्ती करण्यात येणारा अधिकारी/कर्मचारी त्याच्यावर सोपविलेली सेवा पार पाडण्याच्या कामात व्यत्यय निर्माण होईल, अशा कोणत्याही व्यावसायिक कामात गुंतलेला नसावा, या बाबीचा समावेश हमीपत्रात करणे आवश्यक राहिल.

(१०) नियुक्तीनंतर संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना आवश्यक प्रसंगी दौरा करावा लागल्यास कोणताही प्रवासभत्ता व दैनिक भत्ता अनुज्ञेय राहणार नाही.

(११) नियुक्तीनंतर संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना त्यांचे अखत्यारीत राहणाऱ्या व दैनंदिन प्राप्त होणाऱ्या दस्तऐवज/कागदपत्रे/माहिती व इतर आधार सामुग्रीबाबत गोपनीयता पाळणे आवश्यक राहिल. अशा गोपनीयतेचा भंग झाल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधितांच्या सेवा तात्काळ संपुष्टात आणण्यात येतील.

(१२) नियुक्त अधिकारी/कर्मचारी यांनी त्यांच्यावर सोपविलेले कामकाज निश्चित केलेल्या कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक राहिल. त्यांच्या कामकाजाबाबत नियुक्ती प्राधिकारी वेळोवेळी आढावा घेऊन कामाचे मुल्यमापन करतील.

(१३) अर्ज करणाऱ्या सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी यांनी सेवा कालावधीत उल्लेखनीय कार्याबद्दलचे प्रशस्तीपत्रक/नेपुण्यपुर्वक काम केले असल्यास तसे प्रमाणपत्र यांच्या साक्षात्कृत छायाप्रती अर्जासोबत जोडावेत.

(१४) मानधन तत्वावर नियुक्त झालेल्या उमेदवारास सेवा कालावधीमध्ये कर्तव्यावर असताना काही नैसर्गिक अपघात व काही आजार उद्भवल्यास त्यावरील खर्चास अगर इतर बाबतीत कार्यालय/शासन बांधील राहणार नाही. त्याबाबत वैद्यकीय अगर इतर प्रतिपुर्ती रकमेबाबत संबंधितांना दावा करता येणार नाही.

(१५) मानधन तत्वावर नियुक्त झालेल्या उमेदवारास नियुक्तीच्या ठिकाणी आदेश निर्गमित झालेल्या दिनांकापासून १५ दिवसाचे आत रुजू होणे बंधनकारक राहिल. अन्यथा सदर नियुक्ती आपोआप संपुष्टात येईल.

(१६) मानधन तत्वावर नियुक्त करण्यात आलेल्या व्यक्तींना कोणत्याही प्रकारचे प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार प्रदान करता येणार नाहीत.

(१७) वयाबाबत जन्मतारखेचा दाखला/शाळा सोडलेचा दाखला/सेवापुस्तकांचे पहिल्या पानाची प्रत ग्राह्य धरता येईल. या कागदपत्रांची छायांकित सत्यप्रत जोडणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत दाखला जोडलेला नसल्यास अर्ज आपोआप अपात्र ठरेल.

(१८) सदरचे नियुक्ती प्रक्रियेत पदांचे फेरबदल तसेच नियुक्ती प्रक्रिया कोणत्या कारणस्तव स्थगित अथवा रद्द करण्याचे अधिकार नियुक्ती प्राधिकारी राखून ठेवित आहेत.

(१९) मुदतीत अर्ज करणाऱ्या पात्र अधिकारी/कर्मचारी यांच्या मुलाखती/चाचण्या जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव येथे घेण्यात येतील. मुलाखतीचा दिनांक व वेळ स्वतंत्ररित्या अर्जदारास त्यांचे ई-मेलवर / भ्रमणध्वनी वर कळविण्यात येईल. त्यासाठी कोणत्याही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही. मुलाखतीस/चाचणीस उपस्थित न राहिल्यास निवडीसाठी विचार केला जाणार नाही. अर्ज सादर करणाऱ्या उमेदवारांची निवड चाचणी/मुलाखत घेण्याचे सर्वस्वी अधिकार निम्नस्वाक्षरीतांना राहतील.

(२०) नियुक्ती देण्यात येणाऱ्या उमेदवाराची या जाहिरातीच्या पहिल्याच परिच्छेदात नमूद कार्यालयांपैकी निम्न स्वाक्षरीतांचे निर्देशानुसार कोणत्याही कार्यालयात कामकाज करण्याची तयारी असणे आवश्यक आहे. कोणत्याही ठराविक कार्यालयातच नियुक्ती करणेकामी केलेली विनंती विचारात घेतली जाणार नाही.

(२१) विहित नमुन्यात नसलेले अर्ज, अपूर्ण अर्ज, स्वाक्षरी, फोटो नसलेले तसेच आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता न केलेले अर्ज अपात्र करण्यात येतील व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार करण्यात येणार नाही.

(२२) सोपविलेले कामकाज निश्चित केलेल्या कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक राहिल. त्यांच्या कामकाजाबाबत सक्षम प्राधिकारी वेळोवेळी आढावा घेऊन कामाचे मुल्यमापन करतील.

(२३) नियुक्त केलेल्या व्यक्तीस नियमित सेवेत घेण्याची अथवा इतर कोणत्याही हक्काची मागणी करता येणार नाही.

(२४) सदर मानधन तत्वावरील अधिकारी/कर्मचारी मा.लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) तथा जिल्हाधिकारी जळगाव यांच्या नियंत्रणाखालील वरीलपैकी कोणत्याही कार्यालयात कामकाज करतील व ते त्यांना केलेल्या

REPORTABLE

IN THE SUPREME COURT OF INDIA

CIVIL APPELLATE JURISDICTION : CIVIL APPEAL NO. 8031 OF 2022

The Mahatma Gandhi University and Ors. ...Appellant(s) Versus Rincymol Mathew...Respondent(s)

JUDGMENT : M.R. SHAH, J.

1. Feeling aggrieved and dissatisfied with the impugned judgment and order passed by the Division Bench of the High Court of Kerala at Ernakulam in Writ Appeal No. 1355 of 2019 by which the **Division Bench of the High Court has dismissed the said writ appeal preferred by the appellant and has confirmed the judgment and order passed by the learned Single Judge passed in Writ Petition No. 13265 of 2018** directing the appellant University to pass appropriate orders counting the past service of the respondent, who was working as Assistant Professor in the School of Behavioural Sciences under the University, for the purposes of computing the benefits due to her in accordance with the Career Advancement Scheme (hereinafter referred to as "CAS") **under the UGC Regulations, the University has preferred the present appeal.**

2. The respondent herein was initially appointed as a Lecturer in the School of Medical Education, a self-financing institution under the appellant University w.e.f. 03.10.1998. The said appointment was consequent to a selection process that was conducted pursuant to administrative sanction accorded by the Vice-Chancellor of the University after obtaining necessary approval from the Director, School of Medical Education. Initially, she was appointed on probation. Her probation in the post of Lecturer was thereafter declared on 03.10.1999 and she continued to work as Lecturer till 05.02.2001. That thereafter she was appointed as Assistant Professor in Nursing for the period between 06.02.2001 and 11.10.2004 as Associate Professor in Nursing between 04.10.2004 and 11.04.2005 and as Professor in Nursing between 12.04.2005 and 20.01.2011. **That thereafter w.e.f. 21.01.2011, she was appointed as Assistant Professor in the School of Behavioural Sciences, department of the Mahatma Gandhi University.**

2.1 **The dispute arose with regard to the entitlement of the respondent to reckon her service in the School of Medical Education for the period between 03.10.1998 to 21.02.2011 for the purpose of the CAS envisaged under the UGC Regulations.** Her request for extension of benefit of CAS was considered favourably by the University and by order dated 06.12.2013, the Syndicate of the University decided to grant her the benefits of promotion, pay fixation etc. by reckoning her service in the School of Medical Education for the said purpose. That thereafter, the Vice-Chancellor, in exercise of his powers under Section 10(17) under Chapter III of the Mahatma Gandhi University Act, 1985 accepted the recommendation of the Syndicate Staff Sub-Committee and revoked the earlier resolution of the Syndicate that had granted the respondent the benefits

कामकाजाचा अहवाल दरमहा सादर करतील.

(२५) वरीलपैकी एकाही अटीची पूर्तता होत नसलेस अर्जदार यांचा अर्ज अपात्र ठरेल. तसेच ज्यांचे अर्ज अपात्र ठरतील त्यांना याबाबत काहीही लेखी स्वरूपात कळविले जाणार नाही.

(२६) कामकाजाचे महत्त्व/स्वरूप/तातडी व प्राथम्य पाहून वरिष्ठ अधिकारी यांच्या निर्देशानुसार अतिरिक्त वेळ कामकाज करणे बंधनकारक राहिल.

(२७) उमेदवाराने सोबतच्या विहित नमुन्यातील अर्जामध्ये स्वतःचा सविस्तर तपशील नमूद करून सादर अर्ज व आवश्यक कागदपत्र मा. लवाद (भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण) तथा जिल्हाधिकारी जळगाव, अल्पवचन इमारत, पहिला मजला, जिल्हाधिकारी कार्यालय आवार, जळगाव, पिन कोड ४२५००९ यांचे नावे दिनांक २९.०९.२०२३ ते १३.१०.२०२३ पर्यंत कार्यालयीन वेळेत समक्ष सादर करावेत किंवा नोंदणीकृत डाकेने पाठविण्यात यावेत. अपूर्ण माहिती भरलेले अर्ज अपात्र ठरविणेत येतील.

(आयुष प्रसाद)

जिल्हाधिकारी तथा लवाद, भा.रा.रा.प्रा., जळगाव

दिनांक : २७.०९.२०२३ स्थळ : जळगाव

of the CAS. The reason stated for revocation of the earlier Syndicate decision and the denial of the benefits of CAS were the respondent was **that her initial appointment as Lecturer in the School of Medical Education was not to a post that was duly sanctioned in terms of the Mahatma Gandhi University Statutes.**

2.2 The denial / revocation of the earlier Syndicate decision and the denial of the benefit of CAS were the subject matter of writ petition before the learned Single Judge. The learned Single Judge allowed the writ petition by observing that the appointment of the respondent as Lecturer was after following selection procedure and that she was duly qualified. **The learned Single Judge therefore directed to count the past services of the respondent in the School of Medical Education in accordance with the UGC Regulations and to grant the benefit of CAS.** The appeal preferred by the appellant **before the Division Bench of the High Court has been dismissed** by the impugned judgment and order. Hence the University has preferred the present appeal.

3. **Learned counsel appearing on behalf of the appellant University has taken us to Regulation 10.1 of the UGC Regulations.** It is submitted that as per Regulation 10.1, only previous regular service as Assistant Professor, Associate Professor should be counted for direct recruitment and promotion under CAS. Therefore, it is submitted that as initially, the appointment of the respondent as a Lecturer was on temporary post and was not made after following due procedure as required under the Mahatma Gandhi University Statutes, 1997, respondent shall not be entitled to past services rendered for CAS benefits.

4. While opposing the present appeal, Shri Gaurav Agrawal, **learned counsel appearing on behalf of the respondent has taken us to the appointment orders appointing the respondent initially as a Lecturer and thereafter as Assistant Professor and thereafter as Associate Professor.** It is submitted that the initial appointment of the respondent – original writ petitioner was after following due procedure and on probation and her probation came to be confirmed subsequently thereafter by order dated 21.10.2000. It is submitted that thereafter by order dated 03.02.2001 on the approval of the Director, School of Medical Education, respondent – original writ petitioner was appointed as Assistant Professor w.e.f. 06.02.2001 in the regular pay-scale. It is submitted that thereafter her probation as Assistant Professor was confirmed. It is submitted that thereafter by order dated 12.10.2004, she was promoted to the post of Associate professor in the regular pay-scale of Rs. 14300-450-19250. It is submitted that in that view of the matter neither the learned Single Judge nor the Division Bench have committed any error in directing the University to count the period during which the respondent worked as Lecturer / Assistant Professor / Associate Professor for the purpose of granting the benefit under the CAS.

5. **We have heard the learned counsel for the respective parties at length.**

6. We have considered the initial appointment order of the respondent as Lecturer. Applications were invited from qualified candidates and thereafter the respondent was appointed as Lecturer in the regular pay-scale, initially on probation. The said appointment was after obtaining appropriate approval from Director, School of Medical Education. The sanction was accorded by the Vice-Chancellor. That thereafter by order dated 21.10.2000, her probation was declared w.e.f. 03.10.1999. That thereafter, she was appointed as Assistant Professor and thereafter as Associate Professor continuously in the regular pay-scale.

6.1 It may be true that at the relevant time when she was appointed as Lecturer, the post was temporary but as observed hereinabove, on that temporary post, her appointment was sanctioned by the Director as well as Vice-Chancellor. As observed hereinabove, she has continuously worked right from 1998 (03.10.1998) till she continued to work as Associate Professor. **At this stage, the Regulation 10.1 with respect to the grant of CAS is required to be considered, which reads as under:-**

"10.1. Previous regular service, whether national or international as Assistant Professor, Associate Professor or Professor or equivalent in a University, College, National Laboratories or other scientific/professional Organizations such as the CSIR, ICAR, DRDO, UGC, ICSSR, ICHR, ICMR, DBT, etc., should be counted for direct recruitment and promotion under CAS of a teacher as Assistant Professor, Associate Professor, Professor or any other nomenclature these posts are described as per Appendix III-Table No. II provided that:

(a) The essential qualifications of the post held were not lower than the qualifications prescribed by the UGC for Assistant Professor, Associate Professor and Professor as the case may be.

(b) The post is/was in an equivalent grade or of the pre-revised scale of pay as the post of Assistant Professor (Lecturer) Associate Professor (Reader) and Professor.

(c) The candidate for direct recruitment has applied through proper channel only.

(d) The concerned Assistant Professor, Associate Professor and Professor should possess the same minimum qualifications as prescribed by the UGC for appointment to the post of Assistant Professor, Associate Professor and Professor, as the case may be.

(e) The post was filled in accordance with the prescribed selection procedure as laid down in the Regulations of University/State Government/Central Government/Concerned Institutions, for such appointments.

(f) The previous appointment was not as guest lecturer for any duration, or an ad hoc or in a leave vacancy of less than one year duration. Ad hoc or temporary service of more than one year duration can be counted provided that:

(i) the period of service was of more than one year duration;

(ii) the incumbent was appointed on the recommendation of duly constituted Selection Committee; and

(iii) the incumbent was selected to the permanent post in continuation to the ad hoc or temporary service, without any break.

(g) No distinction should be made with reference to the nature of management of the institution where previous service was rendered (private/local body/Government), was considered for counting past services under this clause."

6.2 Regulation 10.1 is required to be read as a whole. As per clause 10.1(f), the previous appointment as ad hoc or temporary service of more than one year duration can be counted provided that : (i) the period of service was of more than one year duration; (ii) the incumbent was appointed on the recommendation of duly constituted Selection Committee; and (iii) the incumbent was selected to the permanent post in continuation to the ad hoc or temporary service, without any break.

6.3 In that view of the matter, when the respondent worked continuously right from 1998 initially as Lecturer, thereafter her probation was confirmed; thereafter she was appointed / promoted as Assistant Professor and thereafter again promoted to the post of Associate Professor on regular basis and on regular pay-scale, therefore, **the respondent shall be entitled to get her regular service counted for the period from 03.10.1998 to 21.10.2011 for the purpose of grant of the benefit of CAS.**

7. In view of the above and for the reasons stated above, no error has been committed by the learned Single Judge and/or the Division Bench of the High Court in allowing the writ petition / writ appeal and **directing the University to grant the benefit of CAS after counting her earlier service rendered from 03.10.1998. We are in complete agreement with the view taken by the High Court. No interference of this Court is called for.**

Under the circumstances, present appeal fails and deserves to be dismissed and is accordingly dismissed.

(M.R. SHAH) J

(M.M. SUNDRESH) J.

NEW DELHI; NOVEMBER 10, 2022.

राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली व जुनी निवृत्तिवेतन योजना यांचा तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या समितीस मुदतवाढ देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.२९/सेवा-४

हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : २७ जुलै २०२३

वाचा : (१) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.२९/सेवा-४, दि. १४.०३.२०२३

(२) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.२९/सेवा-४, दि. १०.०४.२०२३

शासन निर्णय

वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक १४.०३.२०२३ अन्वये राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली व जुनी निवृत्तिवेतन योजना यांचा तुलनात्मक अभ्यास करून दिनांक १ नोव्हेंबर २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्तीअंती खात्रीशीर आर्थिक व सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित करण्यासाठी उपाययोजनेबाबत शिफारस/अहवाल शासनास सादर करण्यासाठी सेवानिवृत्त भा.प्र.से. अधिकारी यांची समिती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समितीस तीन महिन्यात शासनास अहवाल सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. तथापि, समितीकडे प्राप्त झालेल्या माहितीचे सांख्यिकीय, आर्थिक, वैज्ञानिक, तांत्रिकदृष्ट्या विश्लेषण करून शासनास परिपूर्ण शिफारस/अहवाल सादर करण्यासाठी समितीस दिनांक १४.०६.२०२३ पासून पुढील दोन महिन्यासाठी मुदतवाढ देण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७२७१५२९४२०१०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र सावंत)

शासनाचे अवर सचिव

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) EDITOR : Prof. Vivek S. Deshmukh, Balaji Society, Yavatmal 445 001. PUBLISHER : Dr. Prakash Tayade , 55, "Aai" Dr. Punjabrao Deshmukh Colony, Near V.M.V. Campus, Amravati 444 604 Published at NUTA Bulletin Office, Shikshak Bhavan, Sant Gadge Baba Amravati University Campus, Amravati- 444 602. PRINTED AT Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) REGD NO. MAHBIL/2001/4448 Postal Registration No. AMT/RNP/078/2021-23 (Uploaded on www.nuta.in on 05.10.2023) Price : Rs. Five / Name of the Posting office : R.M.S. Amravati. Date of Posting : 15.10.2023

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Shikshak Bhavan, Sant Gadge Baba Amravati University Campus, Amravati- 444 602.

To,.....